

Årsrapport 2023

TALL

SOM FORTELLER

PLANER OG MELDINGER / PLANS AND REPORTS

2024/5

I serien Planer og meldinger publiseres dokumenter med et institusjonelt preg og notater med en viss offisiell karakter.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 19. april 2024

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Innhold

1. Leders beretning	4
1.1. Utvikling og effektivisering.....	4
1.2. Informasjonssikkerhet.....	4
1.3. Videreutvikling av det norske statistikksystemet.....	5
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
2.1. SSBs virksomhet og samfunnsoppdrag	6
2.2. Strategi for SSB.....	6
2.3. Organisasjon og ledelse	7
2.4. Hovedtall	8
3. Årets aktiviteter og resultater	10
3.1. Samlet vurdering av måloppnåelse og resultater	10
3.2. SSB skal være den fremste leverandøren av fakta om norske samfunnsforhold.....	10
3.3. SSB skal sikre samarbeid, helhet og kvalitet i det norske statistikksystemet.....	15
3.4. SSB skal samle inn, bruke og dele data til beste for samfunnet	17
3.5. Omfang og innretning på eksterne oppdrag	21
4. Styring og kontroll i virksomheten	23
4.1. Systematisk arbeid for forbedring og effektivisering.....	23
4.2. Status for oppfølging av virksomhetsstrategien.....	24
4.3. Internkontroll og risikostyring.....	24
4.4. Sikkerhet og beredskap.....	25
4.5. Personalmessige forhold	25
4.6. Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen.....	28
4.7. Oppfølging av fellesføringer for 2023	28
5. Vurdering av framtidutsikter.....	29
5.1. Utvikling og effektivisering.....	29
5.2. Videreutvikling av det norske statistikksystemet.....	31
6. Årsregnskap.....	32
6.1. Ledelseskomentar	32
6.2. Årsregnskap	34

1. Leders beretning

SSBs viktigste oppgaver er å utvikle, produsere, kvalitetssikre og formidle statistikk, forskning og analyse. Resultatene i 2023 er i hovedsak i tråd med forventningene i tildelingsbrevet fra Finansdepartementet. Aktualiteten for årsstatistikkene er forbedret, mens aktualiteten til måneds- og kvartalsstatistikkene er på nivå med tidligere år. Også svarprosenten og oppgavebyrde er i hovedsak opprettholdt på samme nivå som før. Når det gjelder deling av data har bruken av tjenesten microdata.no fortsatt å øke. Saksbehandlingstiden for tradisjonelle mikrodataoppdrag har gått ned, for tabelloppdragene har den økt noe.

På forsknings- og analyseområdet har aktiviteten også vært høy. SSB har fått publisert en rekke arbeider i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter, bidratt i regjeringsoppnevnte utvalg og levert flere analyser til offentlige myndigheter. Blant annet er det levert en større utredning for Frontfagsmodellutvalget. Dette arbeidet trakk på flere forskningsgrupper, og alle de fire makroøkonomiske modellene SSB drifter og videreutvikler for Finansdepartementet ble benyttet.

1.1. Utvikling og effektivisering

SSB jobber kontinuerlig med å utvikle og effektivisere virksomheten. Det viktigste utviklingstiltaket i 2023 har vært arbeidet med å legge om statistikkproduksjonen til en ny dataplattform, Dapla. 16 statistikker ble lagt over på ny plattform i 2023 og ny funksjonalitet er blitt utviklet. Selv om de største gevinstene først vil kunne hentes på lenger sikt, har vi på statistikknivå allerede oppnådd kvalitative forbedringer, blant annet i form av nytt innhold til brukerne, forbedret nøyaktighet og økt publiseringshyppighet.

Omleggingen til Dapla er svært ressurskrevende, og stiller nye og store krav til kompetanse. Det jobbes systematisk med kompetanseutvikling, og andelen medarbeidere med kompetanse på kodespråk som benyttes på Dapla har økt betraktelig i løpet av året.

Å vurdere og ta i bruk nye datakilder bidrar også til å forbedre og effektivisere statistikkproduksjonen. Vi har arbeidet med en rekke nye kilder i løpet av året, herunder kvitteringsdata fra dagligvarebransjen. Ettersom Datatilsynet fattet vedtak om forbud mot å ta dataene i bruk, gjennomførte vi forbruks- og kostholdsundersøkelsene uten disse dataene. Vi har etablert dialog med Datatilsynet.

Forbedring av tjenestene for deling av data har vært en viktig oppgave over flere år. I 2023 ble prosjektet Microdata 2.0 avsluttet. Funksjonaliteten i løsningen er betydelig utvidet, og mengden data tilgjengelig i løsningen er ved årets slutt nær 500. Over 1000 nye variabler er klare for innlasting i første del av 2024, og data fra Database for høyere utdanning og fra Kreftregisteret er under testing.

Vi har også prioritert arbeidet med Altinn, der det meste av SSBs datainnsamling fra næringslivet foregår. Dagens versjon av Altinn, Altinn II, skal erstattes av en ny plattform, Altinn 3, innen juni 2026. SSB har 124 tjenester som må reetableres på den nye plattformen, og ved utgangen av året var 67 innsendingstjenester etablert på Altinn 3.

1.2. Informasjonssikkerhet

SSB er avhengig av at befolkningen har tillit til at vi behandler informasjon konfidensielt og sikkert. Som følge av raske teknologiske endringer og et mer komplekst trusselbilde, bruker vi stadig mer ressurser på informasjonssikkerhet. I 2023 har vi håndtert flere hendelser og avvik med ulik alvorlighetsgrad. De mest alvorlige hendelsene har vært en feil i tilgangsstyringen,

tjenestenektangrep (forsøk på å gjøre ssb.no utilgjengelig), og utnyttelse av en null-dags sårbarhet (sikkerhetshull fra leverandør). Hendelsene er fulgt opp, og alle identifiserte avvik er lukket. Den tekniske sikkerheten er forbedret for å kunne møte trusler fra hackere og hindre ulovlig tilgang til SSBs systemer og data. Feilen i tilgangsstyringen ble meldt Datatilsynet.

Arbeidet med informasjonssikkerhet vil fortsatt prioriteres.

1.3. Videreutvikling av det norske statistikksystemet

SSB har gjennom hele 2023 arbeidet med å videreutvikle det norske statistikksystemet. De viktigste oppgavene i 2023 har vært arbeidet med neste nasjonale statistikkprogram, oppfølging av Eurostats fagfelleevaluering og den årlige rapporten om kvalitet i offisiell statistikk.

Nasjonalt program for offisiell statistikk i perioden 2024–2027 ble vedtatt av Kongen i statsråd 15. desember 2023. Arbeidet med programforslaget startet opp høsten 2021 og har involvert både brukere og produsenter av offisiell statistikk. Vi opplevde stort engasjement underveis, og i den offentlige høringen kom det inn mer enn 70 hørings svar.

Tiltaksplanen etter Eurostats fagfelleevaluering av SSB og fire andre produsenter av offisiell statistikk ble godkjent våren 2023, og gjennomføringene av tiltakene er i gang. Det skal rapporteres årlig til Eurostat om status fra utgangen av 2024 og fram til utgangen av 2027.

Den årlige rapporten om kvalitet i offisiell statistikk, som ble levert i juni, viser at etterlevelsen av kravene i statistikkloven og retningslinjene for europeisk statistikk er forbedret, samtidig peker den på forbedringsområder. Alle produsenter har utarbeidet oppfølgingstiltak og SSB følger opp disse i arbeidet med neste kvalitetsrapport.

Oslo/Kongsvinger 15. mars 2024

Geir Axelsen
Administrerende direktør

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Statistisk sentralbyrå (SSB) ble grunnlagt i 1876 og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet. SSBs virksomhet er regulert av statistikkloven, og SSB er faglig uavhengig i utførelsen av oppgaver som følger av denne loven.

2.1. SSBs virksomhet og samfunnsoppdrag

SSB er den sentrale myndigheten for utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge, og har et hovedansvar for å dekke behov for statistikk om det norske samfunnet. SSB skal også drive med forskning og analyse. SSBs forskning og analyse skal støtte opp under statistikkproduksjonen, og være til nytte for forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet, media og allmenheten. Finansdepartementet har gitt [egne retningslinjer for forsknings- og analysevirksomheten i SSB](#).

Som sentral statistikkmyndighet har SSB ansvar for å samordne arbeidet med offisiell statistikk. Dette skjer gjennom [Utvalget for offisiell statistikk](#) og [Nasjonalt program for offisiell statistikk](#). SSB skal også legge til rette for tilgjengeliggjøring av data og statistikk til forskning og offentlig planlegging.

SSB har i tillegg et hovedansvar for og deltar aktivt i internasjonalt statistisk samarbeid. Målet er blant annet å forbedre offisiell statistikk, både i Norge og andre land, og å sikre sammenlignbar statistikk på tvers av landegrenser. SSB bidrar også i internasjonalt utviklingssamarbeid for å bedre kapasitet for produksjon og bruk av offisiell statistikk i flere av Norges bistandsland.

2.2. Strategi for SSB

SSBs strategi gjelder fra 1. januar 2021. Strategien skal bidra til at SSB løser sitt samfunnsoppdrag på en god måte innenfor gitte rammer, og har følgende hovedmål:

- SSB skal være den fremste leverandøren av fakta om norske samfunnsforhold
- SSB skal sikre samarbeid, helhet og kvalitet i det norske statistikksystemet
- SSB skal samle inn, bruke og dele data til beste for samfunnet

For å nå målene i strategien har SSB pekt ut fem satsningsområder for perioden 2021–2023:

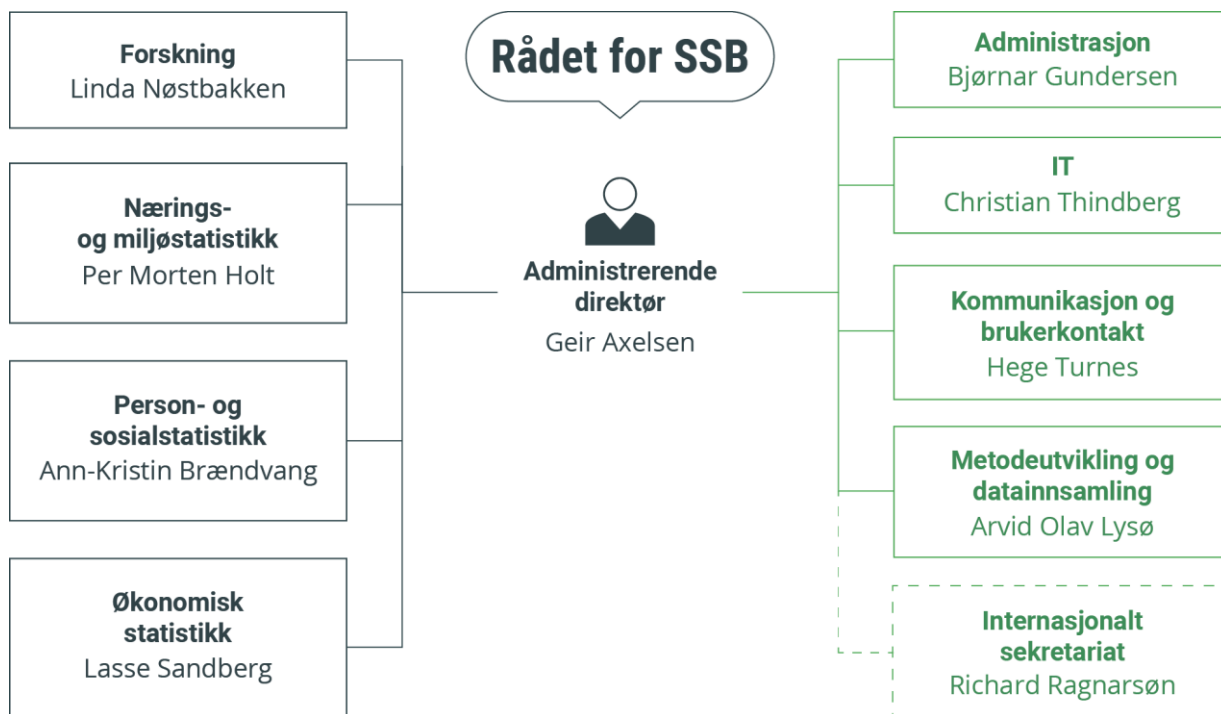
- Helhet og kvalitet i statistikksystemet
- Ledende anvendt forskningsmiljø for norsk økonomi
- Bedre produkter og tjenester
- Utvikling og effektivisering
- Kompetente og motiverte ledere og medarbeidere

Status for oppfølging av strategien blir beskrevet i del 4.2.

2.3. Organisasjon og ledelse

SSB ledes av administrerende direktør Geir Axelsen og er organisert i åtte avdelinger og en stab (internasjonalt sekretariat).

Organisasjonskart per 31.12.23:

Ved utgangen av 2023 hadde SSB 861 ansatte og 138 intervjuere. 550 ansatte hadde kontorsted i Oslo, og 311 ansatte hadde kontorsted på Kongsvinger. SSB har som regel også flere ansatte i bistillinger, samt ph.d.-kandidater og masterstudenter knyttet til seg.

Rådet for SSB

SSB har et eget råd som er oppnevnt av Kongen i statsråd. Rådet skal bidra til at de oppgavene som tillegges SSB utføres på en best mulig måte. Rådet skal også bistå administrerende direktør i statistikkfaglige spørsmål og i spørsmål om forskning og analyse. Rådgivingen skal fortrinnsvis være på strategisk nivå. Rådet avgir en egen årsrapport til Finansdepartementet.

Rådet for SSB har syv medlemmer, og hadde følgende sammensetning i perioden 2020–2023:

- samfunnsøkonom Birger Vikøren (leder)
- pensjonist Jørgen Elmeskov (nestleder),
- professor Claire Armstrong
- professor Grete Brochmann
- fagdirektør Marta Ebbing
- konserndirektør Astrid Undheim
- virksomhetsleder Helge Veum

Kongen i statsråd oppnevnte i desember 2023 Rådet for SSB for perioden 2024–2027, med to nye medlemmer:

- forskningssjef Wenche Dramstad
- professor Oddrun Samdal

Claire Armstrong og Marta Ebbing gikk ut av rådet. De øvrige medlemmene ble gjenoppnevnt.

2.4. Hovedtall

Tabell 2.1 Hovedtall viser SSBs resultater for 2023, herunder resultater for styringsparametere fastsatt av Finansdepartementet. Utdyping og vurdering av oppnådde resultater gis i del 3.

Tabell 2.1 Hovedtall

	2021	2022	2023
Aktualitet månedsstatistikker, antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert	3,3	3,4	3,3
Aktualitet kvartalsstatistikker, antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert	7,3	7,5	7,5
Aktualitet årsstatistikker, antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert	30,6	32,2	28,6
Svarprosent opplysningspliktige undersøkelser	96	98	96
Svarprosent frivillige undersøkelser	55	52	52
Antall besøk på ssb.no ¹	8,3 mill.	8,5 mill.	9,1 mill.
Oppgavebyrde næringsliv, antall årsverk	65	64	64
Oppgavebyrde personer, antall årsverk	15	19	20
Antall unike brukere av microdata.no gjennom året	652	808	824
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid mikrodataoppdrag, antall arbeidsdager ²	128	143 ³	132
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid tabelloppdrag, antall arbeidsdager	36	29	69
Antall aktive statistikker	292	293	292
Antall nedlagte statistikker	4	0	0
Antall nye statistikker	1	4	1
Forskning, antall publikasjonspoeng ⁴	72,25	78,16	
Antall nye rettsakter innlemmet i EØS-avtalens vedlegg XXI statistikk	5	16	11
Antall nye beslutninger om bruk av vedtak om opplysningsplikt	13	7	2

¹ På grunn av nytt måleverktøy er ikke tallene for 2023 direkte sammenlignbare med tallene fra tidligere år.

² Fra 2022 måles også tid fra mottatt søknad til søknaden er godkjent av jurist. Dette har ikke blitt målt tidligere, og innebærer at tallene for 2021 og 2022 ikke er sammenlignbare.

³ Tallet er korrigert.

⁴ Sentral frist for rapportering av vitenskapelige publikasjoner fra 2023 i CRISTIN er 30. mars 2024. Endelige tall for 2023 vil foreligge etter dette.

Tabell 2.2 viser utvalgte nøkkeltall om personal og regnskap. Utdyping og vurdering av tallene gis i del 4 og 6.

Tabell 2.2 Utvalgte nøkkeltall om personal og regnskap

	2021	2022	2023
Personal			
Antall ansatte ⁵	833	837	861
Utførte årsverk ⁶	762	761 ⁷	771
Utførte årsverk intervjuere ⁸	40	47	50
Andel ansatte i Kongsvinger i prosent av totalt antall ansatte	36,5	36,3	36,1
Sykefravær i prosent	3,1	4,4	4,6
Likestilling, andel kvinner i prosent	47,8	47,4	45,9
Likestilling, andel kvinner i ledelsen i prosent ⁹	46,0	44,0	44,9
Kapittel 1620 post 01, tall i 1000 kr			
Årets bevilgning	626 084	657 559	718 231
Samlet bevilgning inkludert overføring fra forrige år	652 498	688 388	751 109
Regnskapsførte utgifter fratrukket refusjoner	621 669	654 405	741 622
Beregnet overføring ¹⁰	30 829	32 878	9 487
Kapittel 1620 post 21 og 4620 post 02, tall i 1000 kr			
Bevilgning, merinntektsfullmakt kap. 4620 post 02	244 634	250 294	222 808
Årets bevilgning, kap. 1620 post 21	245 640	244 194	224 215
Samlet bevilgning inkludert overføringer fra året før	259 983	246 427	252 969
Regnskapsførte inntekter kap. 4620 post 02	220 141	285 082	226 420
Regnskapsførte utgifter kap. 1620 post 21	233 257	252 461	240 970
Beregnet overføring, kap. 4620 post 02 og kap. 1620 post 21 ⁹	2 233	28 754	15 611
Kapittel 1620 post 45 større utstyrsjøp og vedlikehold, tall i 1000 kr			
Årets bevilgning	9 400	3 600	3 827
Samlet bevilgning inkludert overføringer fra året før	12 481	6 025	5 000
Regnskapsførte utgifter	10 056	4 852	4 573
Beregnet overføring ⁹	2 425	1 173	427
Andre økonomiske nøkkeltall fra virksomhetsregnskapet			
Lønnsandel av driftskostnader i prosent	78,4	75,2	75,4
Konsulentandel av driftskostnader i prosent	2,9	2,8	3,0
Kostnader lokaler som andel av driftskostnader i prosent	6,8	6,7	6,5
Sum eiendeler	116 750	109 401	103 917

⁵ Tilsatte i bistillinger, pensjonistavlønnede, studentengasjerte og intervjuere er ikke inkludert i tallene.

⁶ Årsverk måles i ressursinnsats, hvor overtid og fravær forbundet med permisjoner og sykdom mer enn én dag er hensyntatt. Intervjuere, pensjonistavlønnede og lærlinger er ikke medregnet.

⁷ Desimalavrunding i årsrapporten for 2022 er korrigert.

⁸ Årsverk måles i ressursinnsats, inkludert overtid, unntatt fravær som skyldes permisjoner og sykdom.

⁹ Ledelsen består av administrerende direktør, avdelingsdirektører og seksjonsledere.

¹⁰ Beløp for 2021 og 2022 er faktisk overføring

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1. Samlet vurdering av måloppnåelse og resultater

I 2023 har SSB i hovedsak nådd mål- og resultatkravene fastsatt av Finansdepartementet. SSB har produsert og publisert et høyt antall statistikker med god kvalitet og i tråd med brukerbehov. Også på forskningsområdet har aktiviteten vært høy. SSB har blant annet nådd ut med en rekke vitenskapelige publikasjoner, bidratt i regjeringsoppnevnte utvalg og levert flere analyser til offentlige myndigheter.

Arbeidet med å forbedre og effektivisere virksomheten har fortsatt. Blant de mest sentrale oppgavene i 2023 har vært arbeidet med overgang til ny dataplattform for statistikkproduksjon (Dapla), utarbeiding av forslag til nytt program for offisiell statistikk, omlegging fra Altinn II til Alltinn 3 og videreutvikling av tjenestene for deling av data. Arbeidet med informasjonssikkerhet har også vært høyt prioritert, og SSB har håndtert flere hendelser med ulik alvorlighetsgrad.

Det redegjøres nærmere for måloppnåelsen knyttet til hvert enkelt mål nedenfor. Arbeidet med informasjonssikkerhet er omtalt i del 4.

3.2. SSB skal være den fremste leverandøren av fakta om norske samfunnsforhold

SSBs statistikker, forskning og analyser skal ha høy kvalitet. God kvalitet i statistikkproduksjonen opprettholdes gjennom å oppfylle kravene i [statistikkloven](#) og [retningslinjene for europeisk statistikk](#). For forsknings- og analysevirksomheten har SSB som ambisjon å være et ledende anvendt forskningsmiljø for norsk økonomi, hovedsakelig basert på norske data og kvantitative modeller og metoder.

For at SSB skal være den fremste leverandøren av fakta om norske samfunnsforhold, må også produkter og tjenester være tilpasset brukerne. Målgruppenes behov skal derfor ligge til grunn for produksjon, utvikling, videreutvikling og formidling av SSBs produkter og tjenester.

Kvalitet i statistikk

SSBs statistikkpubliseringer i 2023 har jevnt over hatt god kvalitet og oppfylt kravene i statistikkloven og retningslinjene for europeisk statistikk.

Styringsparameter: Aktualitet

Indikatoren aktualitet viser gjennomsnittlig antall uker fra måleperiodens utløp til statistikken blir publisert. Mindre forskyvninger av publiseringstidspunkter, samt ulikt antall statistikker per årgang, vil normalt gi noe variasjon i aktualitet mellom år.

I 2023 er aktualiteten til årsstatistikkene forbedret med nesten fire uker sammenlignet med 2022, mens aktualiteten til måneds- og kvartalsstatistikken er på nivå med de foregående årene. SSB innfrir resultatkravet til måneds- og årsstatistikkene, men når det gjelder kvartalsstatistikkene nås ikke Finansdepartementets resultatkrav på 7,3 uker. Aktualiteten for disse statistikkene er imidlertid bedret over tid.

SSB er i gang med å legge statistikkproduksjonen over på en ny, skybasert dataplattform, Dapla. Arbeidet vil gå over flere år og er ressurskrevende. I perioden framover forventer SSB derfor ikke vesentlige aktualitetsforbedringer, men vi vil jobbe for å opprettholde aktualiteten på dagens nivå.

Tabell 3.1 Aktualitet, antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir publisert¹¹

	2021	2022	2023	Resultatkrav
Aktualitet månedsstatistikk totalt	3,3	3,4	3,3	≤ 3,3 uker
Foreløpige tall aktualitet måned	2,0	2,0	2,0	
Endelige tall aktualitet måned	3,4	3,5	3,4	
Aktualitet kvartalsstatistikk totalt	7,3	7,5	7,5	≤ 7,3 uker
Foreløpige tall aktualitet kvartal	6,2	5,8	6,1	
Endelige tall aktualitet kvartal	7,4	7,6	7,6	
Aktualitet årsstatistikk totalt	30,6	32,2	28,6	≤ 29,9 uker
Foreløpige tall aktualitet år	20,1	20,9	22,3	
Endelige tall aktualitet år	31,3	32,8	29,0	

Styringsparameter: Svarprosent

Svarprosenten for undersøkelser med opplysningsplikt var i gjennomsnitt på 96 prosent i 2023. Dette er 2 prosentpoeng under nivået i 2022, og SSB når dermed ikke resultatkravet fra Finansdepartementet. Svarinngangen i 2022 var imidlertid ekstraordinær høy, slik at resultatet i 2023 er på nivå med tidligere år.

Tabell 3.2 Svarprosent

Resultater i prosent	2021	2022	2023	Resultatkrav
Svarprosent opplysningspliktige undersøkelser	96	98	96	≥ 98 prosent
Svarprosent frivillige undersøkelser	55	52	52	≥ 58 prosent

Svarprosenten for de frivillige undersøkelsene kan variere fra år til år, blant annet som følge av variasjon i porteføljen av undersøkelser. I 2023 gjennomførte SSB flere omfattende undersøkelser, som PIAAC og Barnetilsyn, flere undersøkelser rettet seg i tillegg mot grupper med lavere svarsannsynlighet. Vi oppnådde likevel samme svarprosent som i 2022.

Over tid har svarprosenten for de frivillige undersøkelsene gått ned. Dette er en utvikling som også ses i andre land. SSB har jobbet systematisk, og med ulike virkemidler, for å øke svarinngangen, men dette har ikke kunnet kompensere for en generelt lavere svarvillighet i befolkningen. Dersom svarprosenten skal opprettholdes framover, og en skal få representative svar fra ulike utvalgsgrupper, er det behov for å øke ressursinnsatsen på dette området.

Tabell 3.3 Svarprosent i frivillige undersøkelser

Svarprosent for frivillige undersøkelser	2021	2022	2023
Frivillige undersøkelser. I alt	55	52	52
Intervjuundersøkelser	56	53	53
Faste årlige intervjuundersøkelser	57	53	52
Selvadministrerte undersøkelser (frivillige web-undersøkelser)	53	50	48
Svarprosent utenom oppdragsvirksomhet	57	50	54
Oppdrag	54	61	48

Utvikling i statistikkporteføljen

Som vist i Tabell 2.1, har antall aktive statistikker gått ned fra 293 i 2022 til 292 i 2023. Nedgangen skyldes sammenslåing av statistikk. Det ble etablert én ny statistikk i løpet av året, [statistikk over globale verdikjeder og outsourcing](#). Formålet med statistikken er å undersøke hvordan den økonomiske globaliseringen påvirker norske foretak.

SSB vurderer og gjennomfører kontinuerlig forbedringer i etablerte, løpende statistikker. Under omtales utviklingsarbeidet knyttet til et utvalg statistikker.

¹¹ Aktualitet beregnes ikke for ukestatistikker og enkelte statistikker med annen frekvens enn måned, kvartal og år.

I 2023 ble en ny tidsbruksundersøkelse gjennomført og resultatene fra forbruksundersøkelsen 2022 ble publisert. Undersøkelsene er vesentlig utvidet på flere områder. Forbruksundersøkelsen ble publisert i desember, mens tidsbruksundersøkelsen vil publiseres våren 2024. Videre ble tidsserier fra livskvalitetsundersøkelsen publisert i statistikkbanken i løpet av året. Undersøkelsen ble gjennomført første gang i 2020.

Når det gjelder næringsstatistikkene, er det blant annet etablert ny datafangst og produksjonsløsning for grensehandelsstatikken. Det betyr mer detaljert statistikk som ikke bare forteller hvor mye nordmenn bruker på grensehandel, men også hva som blir handlet. Den nye undersøkelsen er basert på månedlige datainnsamlinger, mot kvartalsvis innsamling tidligere.

Omsetningsindeks for tjenester har blitt utvidet til å dekke flere næringer, den har fått økt aktualitet, og frekvens er endret fra kvartalsvis til månedlig publisering. Første publisering etter endringen var i januar 2023.

Nye undersøkelser for produsentpriser innen syv tjenestenæringer ble også etablert i løpet av året. I tillegg er alternative datakilder tatt i bruk for deler av ni tjenestenæringer. Data fra både skjema og alternative datakilder vil kvalitetssikres, før publiseringen av produsentprisindekser utvides i løpet av 2024. Endringene har kommet som en følge av innføringen av den nye europeiske forordningen for næringsstatistikk, European Business Statistics (EBS).

Forskning og analyse

I løpet av året har SSB fått tilslag på ekstern finansiering til flere større forskningsprosjekter, herunder støtte fra Norges Forskningsråd for forskning innenfor arbeidsmarkedsøkonomi og miljø- og energiøkonomi. Forskningen vil blant annet undersøke hvorfor lavt utdannede menn i arbeidsfør alder er mindre tilbøyelige til å være i arbeid enn høyt utdannede menn, og hvordan vi kan balansere hensyn til klima, natur og andre interesser i forbindelse med utbygging av fornybar energi som del av den pågående energiomstillingen. Slik finansiering muliggjør langsiktig forskning og publisering i anerkjente akademiske tidsskrifter.

Publisering

I 2022 oppnådde SSB 78,16 publikasjonspoeng for publisering i vitenskapelige tidsskrifter og bøker, mot 72,25 året før. Hoveddelen (70 %) av publikasjonspoengene kom fra publiseringer på nivå 2, som utgjøres av de ledende publikasjonskanalene innenfor et fagområde.

Tallene for 2023 vil være klare etter 30. mars 2024, som er den nasjonale rapporteringsfristen. Foreløpige tall viser at SSB nådde ut med 54 fagfelleverderte, vitenskapelige artikler og bokkapitler. Disse fordeler seg på 39 artikler og bokkapitler i nivå 1-tidsskrifter, og 15 artikler i nivå 2-tidsskrifter. For å nå ut til allmennheten har SSBs forskning i tillegg blitt formidlet gjennom en rekke foredrag, medieoppslag og medieopptredener i løpet av året.

Modellarbeid

En av kjerneoppgavene til SSBs forskningsavdeling er utvikling og vedlikehold av økonomiske modeller innen makroøkonomi, langsiktige offentlige finanser, skatt, arbeidsmarked, befolkningsframskrivninger og miljøøkonomi. I 2023 har disse modellene blitt brukt til en rekke analyser, inkludert en større utredning for Frontfagsmodellutvalget, undersøkelser av konjunkturutviklingen, beregninger for Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) og Teknisk beregningsutvalg for klima (TBU-klima), samt analyser av reformalternativer knyttet til avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor og hvordan økte renter påvirker husholdningenes økonomi.

Prognosevirksomheten

SSB gir hvert år en evaluering av prognosevirksomheten og hvor godt prognosene treffer for tre viktige makroøkonomiske størrelser: veksten i bruttonasjonalproduktet for Fastlands-Norge, veksten i konsumprisindeksen (KPI) og arbeidsledigheten i prosent av arbeidsstyrken. Resultatene fra evalueringen av alle prognosene publisert fra 1991 til og med 2022 tyder på at det ikke er store systematiske feil i anslagene. Evalueringen av prognosene for 2023 vil ferdigstilles i løpet av mars 2024.

Når det gjelder prognosene for 2022 rapporterte SSB om disse i årsrapporten for 2022. SSBs prognose for veksten i konsumprisindeksen fra 2021 til 2022 var 2,5 prosentpoeng lavere enn hva veksten faktisk ble. På tross av det store prognoseavviket mottok likevel SSB prisen for beste prognoser av utviklingen i både BNP Fastlands-Norge og KPI i 2022 blant de prognosemakerne som leverer inn anslag til Consensus Forecasts.¹²

Samvirke mellom forskning og statistikk

SSBs forskningsvirksomhet bidrar til statistikkproduksjonen på flere måter, blant annet gjennom samarbeid med statistikkavdelingene innenfor en rekke prosjekter og gjennom kritisk bruk og analyse av SSBs statistikker. I 2023 har forskningsavdelingen blant annet bidratt i arbeidet med utvikling av et naturregnskap, som i SSB er ledet av avdeling for nærings- og miljøstatistikk. Forskningsavdelingen har også samarbeidet med avdeling for person- og sosialstatistikk på flere områder, blant annet i arbeidet med ny nasjonal strategi for livskvalitet, i arbeidet med en rapport om pensjonsformue, og i utarbeidelsen av en rapport om barnefattigdom. Samarbeidet bidrar både til kvalitetsforbedring av eksisterende statistikk og utvikling av ny statistikk.

Forskningens bidrag til politikk og samfunn

SSBs forskning og analyse skal være til nytte for forvaltningen, Stortinget, partene i arbeidslivet, media og allmenheten ellers. Dette skjer blant annet gjennom at SSBs forskere deltar i sentrale råd og utvalg. I 2023 innbefattet dette deltakelse i seks regjeringsoppnevnte utvalg:

- Havbruksutvalget (leder)
- Lavtlønnsutvalget (leder og sekretariatsmedlem)
- Naturrisikoutvalget (medlem)
- Frontfagsmodellutvalget (sekretariatsmedlem)
- Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene, TBU (tre sekretariatsmedlemmer)
- Teknisk beregningsutvalg for klima, TBU klima (medlem)

I tillegg har SSB vært representert med et medlem i det danske klimarådet, et uavhengig ekspertorgan for danske myndigheter.

Styringsparameter: Impact cases

Styringsparameteren belyser kvalitet og relevans i forskning gjennom å løfte fram konkrete eksempler på hvordan SSBs forskningsvirksomhet har innflytelse på politikk og samfunn. SSB presenterer ett case per tertial- og årsrapport til Finansdepartementet. Impact casene skal, gjennom året, beskrive både arbeid med modeller og utredninger for departementene og annen forskning.

Til årsrapporten har SSB utarbeidet et impact case med tittelen *Aldersgrensene i pensjonssystemet*. Impact caset er publisert på [ssb.no](https://www.ssb.no), og beskriver arbeidet som ble gjennomført av SSB for Pensjonsutvalget og arbeidet med den påfølgende stortingsmeldingen (Meld. St. 6, 2023–2024).

¹² <https://www.consensuseconomics.com/>

Formidling av statistikk, forskning og analyse

SSB jobber kontinuerlig for å gjøre statistikk, forskning og analyse tilgjengelig og brukervennlig for befolkningen. I arbeidet inngår blant annet å lage innhold tilpasset SSBs målgrupper på ssb.no og i sosiale medier, samt utvikling av ssb.no og statistikkbanken.

SSB har definert følgende målgrupper:

- allmennheten
- media
- analytikere/beslutningstagere
- forskere
- skoleelever
- oppgavegivere

Brukertilfredshet

SSB følger med på og måler bruk og tilfredshet med formidlingsarbeidet. Av de om lag 6000 brukerne som deltok på brukerundersøkelse på ssb.no i desember 2023, var 85 prosent svært eller ganske fornøyde med ssb.no. Dette er fire prosentpoeng høyere enn året før, men på nivå med tidligere undersøkelser. 92 prosent av brukerne svarte at de fant det de lette etter på ssb.no. Tidligere har dette ligget på mellom 87 og 90 prosent.

Produkter og tjenester tilpasset målgruppenes behov

Arbeidet med å gjøre ssb.no mer tilgjengelig for alle målgrupper har fortsatt i 2023. Vi har blant annet identifisert brudd på krav på universell utforming, utbedret disse, og etablert rutiner og prosesser for å redusere antall feil i nytt innhold og ny funksjonalitet. Vi har også jobbet med å gjøre innholdet vårt mer tilgjengelige i søkemotorer (SEO). Det er gjort tekniske utbedringer på ssb.no for å møte Googles krav og forventninger, slik at nettstedet nå har en høyere score hos Google enn for et år siden. Videre er det utarbeidet og publisert en rekke artikler med utgangspunkt i mye brukte søkefraser på Google. Disse artiklene har fått svært gode lesertall.

Arbeidet med å skrive klart og godt norsk, på begge skriftspråk, er viktig for god statistikkformidling og for å møte målgruppenes behov. SSB har retningslinjer for publisering på ssb.no som innbefatter å skrive i klart språk. Retningslinjene for klart språk gjelder også for all kommunikasjon SSB har med dem som skal svare på undersøkelser. I 2023 ble det gjort en gjennomgang og forbedring av språket i en av de største undersøkelsene, Arbeidskraftundersøkelsen (AKU). Erfaringer og forbedringer i AKU er planlagt brukt til å lage retningslinjer for klart språk i alle personundersøkelser. Alle ansatte tilbys kurs og opplæring i klart språk og nynorsk ved behov.

SSB skole

Som en del av folkeopplysningsrollen skal SSB gi elever og lærere tilgang til faktainformasjon og innhold som kan brukes i undervisning og læring. I 2023 har SSB laget undervisningsopplegg for ungdomsskolen og for videregående skole innen de tverrfaglige temaene i læreplanen, for eksempel det norske arbeidsmarkedet og barn og unge i lavinnteksthusholdninger. En tredjedel av undervisningsoppleggene er publisert på både nynorsk og bokmål. Framover er målet at alle undervisningsopplegg skal publiseres på nynorsk og bokmål samtidig.

Statistikkbank og plattform for offisiell statistikk

Sammen med ssb.no er statistikkbanken SSBs sentrale formidlingskanal for tall og statistikk, og vi har som ambisjon at statistikkbanken skal bli en felles plattform for all offisiell statistikk. I 2023 har SSB og den svenske statistikkmyndigheten, SCB, derfor etablert et felles prosjekt for å utvikle statistikkbanken. Prosjektet skal utvikle et nytt grensesnitt, slik at løsningen enkelt kan tas i bruk av andre norske statistikkprodusenter og all offisiell statistikk kan samles på ssb.no.

Alle produsenter av offisiell statistikk tilbys å markedsføre sine statistikker i SSBs publiseringskalender. Hittil har kun et par produsenter benyttet seg av denne muligheten. SSB vil markedsføre dette tilbudet sterkere når flere produsenters statistikk er tilgjengelig på en felles plattform.

Formidling i tradisjonelle og sosiale medier

Media er en viktig målgruppe som brukere og videreformidlere av SSBs statistikk og forskning, og media etterspør talspersoner som kan forklare og beskrive statistikken. I 2023 har vi fortsatt å være svært synlig i redaksjonelle medier med i overkant av 62 500 medieoppslag der SSBs statistikk eller forskning ble nevnt eller brukt som grunnlag, og rundt 3 000 siteringer eller intervjuer. Sammenlignet med 2022 har antall medieoppslag økt med 10 000, mens antall siteringer og intervjuer har gått ned med 700. Nedgangen i antall siteringer og intervjuer skjer etter en uvanlig stor økning på 117 prosent fra 2021 til 2022.

For å nå allmennheten og dem som ikke bruker ssb.no og offisiell statistikk jevnlig, er Facebook og Instagram viktige kanaler. I 2023 nådde vi i overkant av 100 000 brukere i hver av disse kanalene. Instagram brukes også til å opplyse om SSBs samfunnsoppdrag og betydningen av å delta i SSBs undersøkelser. SSB vurderer jevnlig hvilke kanaler som skal benyttes for å nå ulike målgrupper.

Styringsparameter: Bruk av ssb.no

Styringsparameteren måler antall besøk på ssb.no og indikerer relevans av og kvalitet i SSBs produkter og tjenester.

I 2023 hadde ssb.no litt over 9 millioner besøk. På grunn av nytt måleverktøy er ikke tallene for 2023 direkte sammenlignbare med tallene fra tidligere år. Analyser tyder imidlertid på at antallet besøk på ssb.no er relativt stabilt eller litt økende.

Valgstatistikkene har den største økningen i trafikk i 2023, noe som skyldes kommunevalget i september. Statistikkområdet energi og industri har hatt den største nedgangen i trafikk, nedgangen kommer etter en periode med stor vekst i antallet besøk.

Tabell 3.4 Antall besøk på ssb.no

	2021	2022	2023	Resultatkrav
Antall besøk på ssb.no	8,3 mill.	8,5 mill.	9,1 mill.	≥ 8,5 mill.

3.3. SSB skal sikre samarbeid, helhet og kvalitet i det norske statistikkssystemet

Som sentral statistikkmyndighet skal SSB blant annet videreutvikle program for offisiell statistikk i samarbeid med andre statistikkprodusenter, og utvikle og fremme tiltak for kvalitetssikring og kompetansebygging innen det norske statistikkssystemet. SSB skal også fremme god, helhetlig og sammenlignbar statistikk gjennom det internasjonale statistikksamarbeidet.

Forslag til nytt nasjonalt program for offisiell statistikk fra 2024

SSB leverte i 2023 et justert forslag til nasjonalt program for offisiell statistikk for perioden 2024–2027. Forslaget ble utarbeidet etter samråd med Utvalget for offisiell statistikk, drøftinger med brukermiljøer og myndigheter som var aktuelle som nye produsenter av offisiell statistikk, samt innspill i den offentlige høringen og i departementsforeleggelse. Endelig program ble vedtatt av Kongen i statsråd 15. desember 2023.

Programmet inneholder rundt 80 utviklingstiltak fordelt på mer enn 50 statistikkområder. De fleste utviklingstiltakene vil gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer, gjennom omprioriteringer

og effektivisering. Noen tiltak vil imidlertid ikke kunne gjennomføres innenfor eksisterende budsjettrammer, og SSB og andre ansvarlige statistikkprodusenter vil derfor vurdere behov for satsingsforslag i den ordinære budsjettprosessen for de gjenværende årene i programperioden.

I arbeidet med programforslaget opplevde SSB stor interesse fra mange ulike brukere. Det kom inn over 70 svar i den offentlige høringen, og mange brukere ønsket møter underveis. Kontakten med og interessen fra nye produsenter av offisiell statistikk var også positiv. Samtidig var det krevende å holde alle berørte parter aktivt involvert og engasjert gjennom en lang programprosess, som strakte seg fra høsten 2021 til høsten 2023.

Det er utarbeidet et dokumentasjonsnotat om prosessen med programforslaget som er publisert på ssb.no.

Kvalitet i offisiell statistikk

Rapport om kvalitet i offisiell statistikk

Den årlige rapporten om kvalitet i offisiell statistikk ble levert til Finansdepartementet 15. juni 2023. Rapporten viser at etterlevelsen av kvalitetskravene i statistikkloven og retningslinjene for europeisk statistikk er forbedret siden forrige års rapport. Det er særlig den skriftlige dokumentasjonen av statistikkene som er blitt forbedret og mer tilgjengelig. Rapporten gir samtidig anbefalinger for videre arbeid. Blant annet gis det anbefalinger knyttet til kvalitetsprinsippet om relevans, bruk av kvalitetsindikatorer og kvalitetssamarbeid med registreiere. Det anbefales også at arbeidet med dokumentasjon videreføres. Alle produsentene av offisiell statistikk har utarbeidet forbedringstiltak for å følge opp anbefalingene.

Den viktigste kilden til kvalitetsrapporten er den årlige kvalitetsevalueringen hos alle produsenter. Høsten 2023 ble kvalitetsevalueringen for første gang gjennomført på statistikknivå, slik at alle de rundt 350 statistikkene i statistikkprogrammet inngår i evalueringen. Resultatene vil framgå av kvalitetsrapporten for 2024.

Kvalitetsgjennomganger

Systematiske kvalitetsgjennomganger er del av SSBs arbeid med å forbedre kvaliteten i offisiell statistikk. I 2023 ble det gjennomført tre kvalitetsgjennomganger, to i SSB og én hos Fiskeridirektoratet. Dette er første gang SSB har gjennomført en slik gjennomgang hos en annen produsent av offisiell statistikk. Siden 2015 er det gjennomført totalt 20 kvalitetsgjennomganger, og i alt 460 tiltak er iverksatt som følge av disse. 382 (83 prosent) av tiltakene var fullført ved årsskiftet.

SSB har effektivisert prosessen for kvalitetsgjennomganger, slik at det kan gjennomføres flere gjennomganger per år. I 2024 er det planlagt inntil fire kvalitetsgjennomganger i SSB, og inntil fire blant de andre produsentene av offisiell statistikk.

Kompetansebygging

I løpet av året har SSB organisert og bidratt inn i en rekke kompetansetiltak rettet mot produsenter av offisiell statistikk. Blant annet er det arrangert kurs om kvalitet, retningslinjer og modeller, samt kurs om kvalitetsindikatorer og styringsinformasjon. Til sammen ble det arrangert 31 metodekurs i SSB i 2023, og de fleste av disse ble tilbudt til medlemmene av Utvalget for offisiell statistikk. Kursene hadde i underkant av 450 deltakere, hvorav rundt en fjerdedel var eksterne.

I tillegg til metodenettverket, har SSB nå etablert et formidlingsnettverk for produsentene av offisiell statistikk. Formålet er å spre kunnskap og dele erfaringer om god formidling av statistikk. Den første samlingen ble arrangert i november 2023.

Fagfellevurdering

Tiltaksplanen etter den europeiske fagfellevurderingen (Peer Review) av SSB og fire andre produsenter av offisiell statistikk¹³ ble godkjent av Eurostat våren 2023, og er publisert på nettsidene til [SSB](#) og [Eurostat](#).

Det skal rapporteres årlig til Eurostat om gjennomføring av tiltakene fra utgangen av 2024 og fram til utgangen av 2027. En felleseuropeisk rapporteringsløsning skal etter planen være klar høsten 2024. Som en første kartlegging av status for forbedringstiltakene, tok SSB initiativ til en nasjonal rapporteringsrunde ved utgangen av 2023. Inntrykket så langt er at gjennomføringen av tiltakene i hovedsak går som planlagt. Eventuelle uklarheter vil bli fulgt opp med de tiltaksansvarlige.

Internasjonalt samarbeid

SSB deltok aktivt i det internasjonale statistiksamarbeidet gjennom hele 2023, blant annet gjennom deltakelse i en rekke møter i Eurostat og statistikk møter i regi av OECD og FIN, samt gjennom internasjonalt utviklingssamarbeid.

En milepæl i 2023 var at EFTA-landene fikk tilbake sin opprinnelige status som deltaker, i instruksjoner for komiteer og andre grupper innenfor det europeiske statistikk systemet. SSB har vært en pådriver for dette, etter at EFTA-landenes status ble endret til observatør i 2021.

Arbeidet med oppdatering av FNs nasjonalregnskapsstandard (SNA) har også vært viktig. Dette ble igangsatt av FNs statistiske kommisjon (UNSC) i 2020, og skal etter planen lede fram til at ny SNA vedtas på kommisjonsmøtet i 2025. Samlede forslag til endringer foreligger, og SSB deltar både i den internasjonale diskusjonen om endringene og i ekspertgrupper som skal vurdere implementering. Det er viktig for SSB at endringene ikke svekker sammenlignbarheten i nasjonalregnskapstall på tvers av land, og at en begrenser risikoen for økt usikkerhet og dermed mer omfattende revisjoner i etterkant.

3.4. SSB skal samle inn, bruke og dele data til beste for samfunnet

For å nå dette målet må SSB sørge for at data innhentes, brukes og deles effektivt. SSB må også bidra til kvalitet og kontinuitet i grunnlagsdata og utnytte veksten i nye datakilder. Videre er det avgjørende at SSB opprettholder god informasjonssikkerhet, slik at befolkningen har tillit til at vi behandler data og informasjon konfidensielt og sikkert.

Dapla

SSBs nye plattform for statistikkproduksjon, Dapla, skal gjøre det enklere å finne, bearbeide, koble, forvalte og dele data. Overgangen til ny plattform innebærer at alle statistikkproduksjonsløp bygges på nytt fra grunnen av. Nødvendige fellesfunksjoner må også etableres på nytt.

SSB har utarbeidet et overordnet veikart for utvikling der viktige leveranser og suksesskriterier for arbeidet med Dapla framgår. I tillegg har alle statistikkavdelingene egne planer for flytting av sine produksjonsløp.

I 2023 er det blant annet etablert en tjeneste for automatisert prosessering av kildedata, som er et viktig verktøy for å kunne jobbe med sensitive data på Dapla. Videre er et grensesnitt som gjør det mulig å laste tabeller inn i Statistikkbanken fra Dapla ferdigstilt, og grunnleggende tjenester for pseudonymisering er på plass.

¹³ Folkehelseinstituttet, Utlendingsdirektoratet, Fiskeridirektoratet og Norsk institutt for bioøkonomi

I løpet av året ble totalt 16 statistikker etablert på plattformen. Dette har gitt kvalitative gevinster, blant annet i form av:

- nytt innhold til brukerne, eksempelvis er statistikken om forskerpersonale utvidet.
- økt kompetanse, blant annet fordi gjennomgang av kode gir økt forståelse for statistikkproduktene.
- forbedret nøyaktighet, for eksempel gir løpende datainnsamling fra Skatteetaten et mer dekkende datagrunnlag.
- forbedret aktualitet og/eller hyppighet, dette gjelder blant annet for Barnevernsregisteret.
- bedre muligheter for gjenbruk, for eksempel kan API tatt i bruk for kjøretøyregisteret gjenbrukes for årsstatistikk om bilparken.

Flertallet av SSBs statistikker skal legges over på Dapla i de kommende årene. Større gevinster av arbeidet vil derfor først kunne hentes ut på lenger sikt.

Omleggingen til ny dataplattform er ressurskrevende. Den innebærer nye krav til kompetanse og store endringer i arbeidsprosesser, samtidig som statistikkene skal publiseres som normalt. For å lykkes jobber SSB systematisk med kompetanseutvikling. Dette er beskrevet i del 4.5.

Utfasing av Altinn II og overgang til Altinn 3

Alle SSBs skjemaundersøkelser rettet mot næringslivet utvikles og driftes på Altinn. Dagens versjon av Altinn, Altinn II, skal erstattes av en ny plattform, Altinn 3, innen juni 2026. I 2023 ble det etablert et tverretattlig program ledet av Digitaliseringsdirektoratet i samarbeid med de største tjenesteeierne på Altinn-plattformen; Brønnøysundregistrene, Skatteetaten og SSB. Programmet skal utvikle Altinn 3 i Digitaliseringsdirektoratet og reetablere Brønnøysundregistrene, SSB og Skatteetaten sine digitale tjenester på den nye plattformen. Programmet har vært gjenstand for ekstern kvalitetssikring.

SSB har om lag 130 aktive tjenester (skjema, vedleggs- og sluttbrukersystemløsninger) på Altinn II, og det må tas høyde for at 124 av disse må reetableres på den nye plattformen. Framdriften i 2023 har vært i tråd med planene. Ved utgangen av året var 67 innsendingstjenester etablert på Altinn 3, mens 22 var under utvikling. De resterende 35 tjenestene er det foreløpig ikke startet opp arbeid med å legge om. Flere av disse tjenestene er store og komplekse.

Arbeid med nye datakilder

Ved å ta i bruk nye datakilder kan SSB utvikle ny statistikk, forbedre eksisterende statistikk og effektivisere statistikkproduksjonen. Det kan også bidra til å redusere oppgavebyrden for næringsliv og personer. I løpet av året har SSB arbeidet med flere nye datakilder. Blant annet er det fattet to vedtak om opplysningsplikt, og utviklingen av en ny rapporteringsløsning for det kommunale barnevernet er fullført.

Bruk av opplysningsplikt

SSB har fattet vedtak om opplysningsplikt på to nye områder i 2023. Det gjelder:

- opplysninger om planteverntiltak på friland, der et statistisk utvalg som omfatter rundt 400 jordbruksvirksomheter er pålagt opplysningsplikt.
- gjeldsordningsområdet, der Brønnøysundregistrene ved Løsøreregisteret er pålagt opplysningsplikt om personer med gjeldsordning.

I løpet av året er det i tillegg påbegynt flere prosesser der bruk av opplysningsplikt er under vurdering for å legge til rette for ny og forbedret statistikk.

Ny rapporteringsløsning for kommunalt barnevern

Den nye rapporteringsløsningen for det kommunale barnevernet er utviklet på oppdrag for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), og legger til rette for at data kontinuerlig kan overføres fra kommunenes fagsystemer til SSB. På sikt vil løsningen forbedre kvaliteten på data og minske rapporteringsbyrden for kommunene. Det kan også være overføringsverdi til andre områder der en ønsker løpende uttrekk fra fagsystemer i kommunene.

Ved utgangen av 2023 hadde om lag 100 kommuner tatt i bruk rapporteringsløsningen. Framover vil SSB jobbe med kvalitetssikring av data, og løpende inkludere de nye kommunene som tar systemet i bruk.

Kvitteringsdata fra dagligvarekjedene

SSB har over lenger tid arbeidet med å ta i bruk kvitteringsdata fra dagligvarekjedene, blant annet som kilde til statistikk over forbruk og kosthold. Datatilsynet fattet 26. april 2023 et vedtak om forbud mot å behandle disse dataene, og SSB besluttet å ikke anke vedtaket. Det er etablert dialog mellom Datatilsynet og SSB for å sikre at både personvern og statistikkfaglige hensyn ivaretas på en god måte i arbeidet med å ta i bruk denne datakilden framover.

Sirius

Sirius-prosjektet omfatter de av SSBs statistikker som berøres av Skatteetatens omlegging av skattemeldingen, og skal bidra til at statistikkene fortsatt kan produseres etter omleggingen.

Opprinnelig var det planlagt at produksjonsløpene til Skattestatistikk for personer og Inntektsstatistikk for personlig næringsdrivende skulle etableres på Dapla i 2023. Det har imidlertid vært hensiktsmessig å produsere statistikkene delvis på Dapla og delvis på bakkebaserte løsninger. Dette skyldes blant annet at data fra Enhetsregisteret / SSBs virksomhets- og foretaksregister ikke har vært tilgjengelig på Dapla, samt brukerbehov knyttet til gjenbruk av data i statistikker og modeller som fortsatt produseres på dagens løsninger. Målsettingen om at all produksjon av statistikk som bygger på data fra Skatteetaten, og som berøres av omleggingen, skal foregå på Dapla i løpet av 2024, står fast.

Skatteetaten forventet at om lag halvparten av alle upersonlige skattytere skulle levere data etter ny skattemelding i 2023, men andelen ble 18 prosent.

Styringsparameter: Oppgavebyrde

SSB arbeider kontinuerlig for at oppgavebyrden skal være lav både for personer og for næringslivet. Dette skjer gjennom å ta i bruk nye datakilder, automatisere datainnsamlingen og å øke bruken av administrative data eller andre typer sekundærkilder til statistikkproduksjonen. Forenkling og videreutvikling av SSBs skjemabaserte løsninger bidrar også til å redusere oppgavebyrden.

Oppgavebyrden for næringslivet var i 2023 på 64 årsverk, dette er på samme nivå som i 2022 og innenfor Finansdepartementets resultatkrav. Oppgavebyrden for personer har økt med ett årsverk til 20 årsverk. Den viktigste årsaken til dette er økte utvalgsstørrelser.

Tabell 3.5 Oppgavebyrde

Antall årsverk	2021	2022	2023	Resultatkrav
Oppgavebyrde næringsliv	65	64	64	≤ 64 årsverk
Oppgavebyrde personer	15	19	20	≤ 15 årsverk

Deling av data

SSB har gjennom hele året arbeidet med å forbedre tjenestene for tilgjengeliggjøring av mikrodata, blant annet gjennom å videreutvikle tjenesten microdata.no, tiltak for å få flere og raskt oppdaterte variabler i løsningen, og ulike tiltak for å forbedre og effektivisere saksbehandlingen for tradisjonell (manuell) tilgjengeliggjøring av data.

I 2023 har prosjektet Microdata 2.0 blitt ferdigstilt. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med Sikt (kunnskapssektorens tjenesteleverandør), og med finansiering fra Norges forskningsråd. Ved prosjektslutt inneholdt microdata.no 485 variabler. Samtidig er over 1000 nye variabler tilrettelagt for innlasting i første halvår 2024, og data fra Database for høyere utdanning og fra Kreftregisteret er under testing. Funksjonaliteten i løsningen er også betydelig utvidet, særlig når det gjelder analysemetoder, og det er gjennomført en rekke forbedringer som har vært etterspurt av brukerne. I samarbeid med Kreftregisteret er i tillegg avsløringskontrollen styrket ytterligere. Fra januar 2024 er det innført betaling for bruk av tjenesten.

Styringsparameter: Bruk av microdata.no

Det er et mål at bruken av microdata.no skal øke. I 2023 har totalt 824 unike brukere vært pålogget løsningen, dette er en liten økning sammenlignet med 2022. Veksten i antallet brukere har ikke vært like stor som de foregående årene, noe som har sammenheng med at SSB har avholdt færre introduksjons- og temakurs. Flere kurs er imidlertid lagt ut på nett til fri bruk.

Når det gjelder de tradisjonelle oppdragene, ferdigstilte SSB 203 oppdrag i løpet av året.

Tabell 3.6 Antall brukere av microdata.no og antall tradisjonelle oppdrag om tilgjengeliggjøring av data

	2021	2022	2023
Tilgjengeliggjøring av data via microdata.no			
Antall unike brukere	652	808	824
Antall nye brukere	295	431	405
Tradisjonell (manuell) tilgjengeliggjøring av data¹⁴			
Ferdigstilte oppdrag	174	263	203

Styringsparameter: Saksbehandlingstid for deling av data

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for mikrodataoppdrag i 2023 var på 132 arbeidsdager, mot 143 arbeidsdager i 2022. Saksbehandlingstiden varierte fra fem dager for oppdraget som tok kortest tid, til 609 dager for oppdraget som tok lengst tid å behandle. Lang saksbehandlingstid for enkeltoppdrag skyldes ofte at prosjekter går over flere år, og at tidligere oppdrag blir gjenåpnet når det søkes om tilleggsleveranser, eller prosjekter blir forlenget. Saksbehandlingstiden påvirkes også av at mange prosjekter venter på data fra andre registre som skal kobles til SSBs data.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for tabelloppdrag har økt fra 29 arbeidsdager i 2022 til 69 arbeidsdager i 2023. Økningen skyldes at det har vært mange tabelloppdrag med kontinuerlige leveranser gjennom året.

¹⁴ Innenfor hvert enkeltoppdrag er det et ulikt antall prosjektmedarbeidere som har vedtak om tilgang til de tilgjengeliggjorte datasettene.

Tabell 3.7 Saksbehandlingstid for deling av data

Saksbehandlingstid – antall arbeidsdager	2021	2022	2023
Mikrodata			
Gjennomsnitt	128	143 ¹⁵	132
Raskest	5	5	5
Lengst	482	409	609
Tabelloppdrag			
Gjennomsnitt	36	29	69
Raskest	25	3	14
Lengst	98	62	224

Pseudonymisering

SSB har, gjennom prosjektet PAPIS, etablert nye algoritmebaserte løsninger for enhetlig pseudonymisering, til bruk i alle personstatistikkene som er lagret på dagens bakkesystemer. Disse skal erstatte tidligere pseudonymiseringsløsninger, og er et viktig tiltak for å sikre etterlevelse av statistikklovens bestemmelser om konfidensialitet og EUs personvernforordning (GDPR). Prosjektet startet gjennomføringsfasen i september 2020, og den tekniske løsningen ble tatt i bruk høsten 2023. Alle filer som er mottatt og planlagt pseudonymisert, skal etter planen være pseudonymisert med den nye løsningen i løpet av første halvår 2024.

SSB har også utviklet løsninger for pseudonymisering på Dapla. I 2023 ble en tjeneste som automatisk pseudonymiserer kildedata¹⁶ etablert. I tillegg ble et eget tilgangsstyringssystem for kortvarig tilgang til kildedata, som kun forhåndsgodkjente personer kan aktivere, ferdigstilt. Systemet sikrer logging og monitorering av tilgang til kildedata, og ble tilgjengelig for alle i februar 2024.

3.5. Omfang og innretning på eksterne oppdrag

SSB skal i henhold til tildelingsbrevet, rapportere kort om omfang og innretning på eksterne oppdrag. Eksterne oppdrag omfatter også tilskudd.

Inntekter fra eksterne oppdrag og tilskudd er totalt 242 millioner kroner. 75 prosent av inntektene kommer fra statlig og kommunal forvaltning. I 2023 er 30,4 millioner kroner til produksjon av offisiell statistikk rammeoverført til SSBs ordinære bevilgning. Tidligere fikk SSB disse midlene som oppdragsinntekter.

Tabell 3.8 Omfang og innretning på eksterne oppdrag og tilskudd

	Statlig og kommunal forvaltning	EU og utenlandske oppdragsgivere	Høgskoler, universitet og forskningsinstitutt	Øvrige oppdragsgivere	Periodisering ¹⁷	Sum
Tverrfaglig oppdrag	60 253	5 431	6 278	1 392	7 956	81 310
Forskning og analyse	62 992	4 361	11 167	1 141	-3 454	76 207
Internasjonalt utviklingssamarbeid	24 901	5 050	0	42	2 808	32 801
Statistikk	19 119	5 301	53	3 144	2 163	29 780
Deling av data	14 652	414	4 856	2 396	-540	21 778
Sum	181 916	20 557	22 354	8 115	8 933	241 877

¹⁵ Tallet er korrigeret. I årsrapporten for 2022 ble gjennomsnittlig saksbehandlingstid for mikrodataoppdrag oppgitt å være 221 dager.

¹⁶ Kildedata er data lagret slik de ble levert til SSB fra dataeier.

¹⁷ Det er kun ved fakturering at inntekter kobles til kunde og type oppdrag klassifiseres. SSB har kontrakter med forskudds- og etterskuddsvis fakturering. Samlet fakturering for 2023 pr. kundekategori er i tabellens fire første kolonner. Forskuddsfakturerte inntekter hvor arbeidet skal utføres kommende år kommer til fradrag i kolonnen periodisering. I tilfeller hvor etterskuddsvis fakturering er avtalt for arbeid utført i 2023, inkluderes inntekt i kolonnen periodisering.

- Tverrfaglig oppdrag omfatter inntekter fra oppdrag som ikke faller inn under de andre kategoriene. PIAAC ¹⁸ utgjør 20,6 millioner kroner i 2023.
- Forskning og analyse omfatter 34,8 millioner kroner fra forskningsavdelingens virksomhet. Resterende 41,4 millioner kroner er fordelt mellom øvrige avdelinger. Inntekter i kategorien høyskoler, universitet og forskningsinstitutt er i hovedsak samarbeidsprosjekter finansiert av Norges forskningsråd.
- Statistikk omfatter inntekter og tilskudd som kan knyttes til en av SSBs statistikker.
- Deling av data omfatter inntekter fra mikrodataoppdrag og tabelloppdrag. Dette er oppdrag hvor SSB utleverer statistiske datasett, blant annet til forskning, eller statistikk som er spesialbestilt etter oppdragsgivers kravspesifikasjon. Tidsbegrensede tabelloppdrag (som abonnement) og prosjektet Microdata 2.0 som finansieres av Norges forskningsråd inngår også i denne kategorien.

¹⁸ "Programme for the International Assessment of Adult Competencies" (PIAAC) er OECDs undersøkelse av blant annet voksnes lese- og skriveferdigheter.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1. Systematisk arbeid for forbedring og effektivisering

Å etablere statistikkproduksjonen på en ny skybasert dataplattform, Dapla, er det viktigste pågående tiltaket for forbedring og effektivisering i SSB. Dette er et omfattende og ressurskrevende arbeid. Samtidig som statistikkene skal publiseres som normalt, må SSBs medarbeidere tilegne seg ny kompetanse og legge om produksjonsløp. Før omleggingen er fullført, må statistikkene produseres på nye og gamle løsninger parallelt. Større gevinster av arbeidet vil derfor først kunne hentes ut på lenger sikt.

Som en del av omleggingen identifiserer og vurderer hver enkelt statistikk mulighetene for forbedringer i produksjonsløpet. SSB har etablert retningslinjer og prinsipper som skal understøtte dette arbeidet, blant annet en metodikk for modernisering av statistikkproduksjonen. Det jobbes også systematisk med kompetanseutvikling.

Status for arbeidet med Dapla er beskrevet i del 3.4, arbeidet med kompetanseutvikling er omtalt i del 4.5.

Kvalitetsindikatorer

Rapporten om kvalitet i offisiell statistikk for 2023 viser at bruk indikatorer for å måle kvalitet i produksjon av offisiell statistikk er varierende og generelt sett lite utbredt. Å bruke slike kvalitetsindikatorer vil kunne gi et faktabasert grunnlag for å finne forbedrings- og effektiviseringsmuligheter i statistikkproduksjonen. En av hovedanbefalingene i rapporten er derfor å vurdere relevante kvalitetsindikatorer for utvalgte statistikker. Som et ledd i dette arbeidet har SSB utarbeidet og publisert [et notat om anbefalte kvalitetsindikatorer](#). I SSB vil innføring av kvalitetsindikatorer i produksjonen av den enkelte statistikk vurderes i forbindelse med omleggingen til ny dataplattform.

Bruk av kunstig intelligens

Utvikling og bruk av kunstig intelligens (KI) skjer i et raskt tempo og i økende omfang i alle deler av samfunnet, og SSB forventer at KI vil spille en stadig større rolle i både produksjonen og formidlingen av statistikk, og bidra til forbedring og effektivisering. For å kunne utvikle og utnytte KI-teknologien på en hensiktsmessig måte, har SSB etablert et eget team som skal fungere som veileder og pådriver for utvikling av KI-baserte løsninger i statistikkproduksjonen. Blant annet arbeider SSB med å etablere en intern og en ekstern KI chatbot. SSB har også utarbeidet en veileder for bruk av generativ kunstig intelligens. Veilederen inneholder kontrollspørsmål som skal gjennomgås og besvares for å sikre en trygg og veloverveid bruk.

NAIS som applikasjonsplattform

SSB har i løpet av 2023 pilotert og evaluert NAVs applikasjonsplattform, NAIS. Erfaringene fra piloten viser at bruk av NAIS bidrar til effektivisering og gir flere muligheter og funksjoner enn SSBs egen applikasjonsplattform, BIP. SSB avventer Arbeids- og inkluderingsdepartementets behandling av om NAV kan tilby NAIS som en tjeneste til andre offentlige aktører.

Oppfølging av tillitsreformen

SSB følger opp tillitsreformen i arbeidet med leder- og medarbeiderutvikling og som en del av samarbeidet med de tillitsvalgte. I en periode med omlegging til ny plattform for statistikkproduksjonen, legger SSB spesielt vekt på kompetanseutvikling, jf. del 4.5. For å bidra til styrket medarbeiderskap og økt endringsevne, igangsatte SSB i 2023 et omfattende medarbeiderutviklingsprogram med temaer som kompetanse og motivasjon, kommunikasjon og samarbeid, aktivt

medarbeiderskap og selvledelse. Når programmet avsluttes våren 2024 har nær 90 medarbeidere deltatt.

Medarbeiderundersøkelsen i Staten (MUST) viser at SSB er på nivå med andre sammenlignbare virksomheter på indikatorer som autonomi og samarbeid.

Vurdering av produktivitet utvikling

SSB skal i årsrapporten gi en samlet vurdering av produktivitet utviklingen i etaten. Vurderingen for 2023 er gjort med utgangspunkt i oppnådde resultater (jf. tabell 2.1 og 2.2 og del 3) samt data fra timeverksregistrering.

I 2023 ble det registrert rundt 1,35 millioner timeverk i SSB. To tredeler av de registrerte timeverkene ble brukt på kjerneoppgaver som statistikkproduksjon, forskning og analyse, deling av data og tabelloppdrag. Dette er på nivå med 2021 og 2022.

I 2023 har SSB, med om lag tilsvarende ressursgrunnlag som foregående år, opprettholdt omfanget på produksjonen. Samtidig er kvaliteten i hovedsak opprettholdt eller forbedret, og det er gjennomført en rekke utviklingstiltak. Det er gjort forbedringer og fornyelse innenfor både statistikk og forskning, produksjonsløsningene fornyes, og SSB har vært en pådriver for at det norske statistikk systemet utvikles i tråd med statistikkloven og tildelingsbrevet.

4.2. Status for oppfølging av virksomhetsstrategien

Strategien til SSB inneholder tre hovedmål, som hver er inndelt i tre delmål. I 2023 har SSB valgt å rette en særskilt innsats mot tre av delmålene, hvor utviklingsmulighetene ble vurdert å være størst:

- Vi skal sørge for at våre produkter og tjenester er tilpasset ulike målgrupper
- Vi skal sørge for effektiv innhenting, bruk og deling av data
- Befolkningen skal ha tillit til at SSB behandler data og informasjon konfidensielt og sikkert

I strategien er det pekt ut fem satsingsområder for perioden 2021-2023, og disse har blitt vurdert i løpet av året. Fra og med 2024 vil satsingsområdene det er relevant å jobbe videre med bli synliggjort i SSBs langtidsplan, og ikke lenger være en egen del av strategien.

Strategien følges opp i SSBs ordinære styringsprosesser. Langtidsplanen for SSB konkretiserer hvordan SSB skal prioritere i løpet av kommende treårsperiode for å nå målene. I de årlige mål- og disponeringsbrevene fra administrerende direktør til avdelingsdirektørene går det fram hva hver avdeling skal gjennomføre det enkelte budsjettår for å bidra til den samlede måloppnåelsen. Det er etablert indikatorer for å gi grunnlag for å vurdere måloppnåelsen, og behovet for nye indikatorer vurderes løpende på ulike nivåer i organisasjonen. Resultater og måloppnåelse vurderes, rapporteres og følges opp internt i hvert tertial.

Det vises for øvrig til omtale av resultater og måloppnåelse i del 3.

4.3. Internkontroll og risikostyring

Systemet for kvalitet i offisiell statistikk utgjør en viktig del av den etablerte internkontrollen i SSB. Systemet bygger på statistikkloven og retningslinjene for europeisk statistikk, og består av metoder og verktøy for å måle kvalitet i offisiell statistikk, systemer og prosesser for oppfølging av kvalitet og beskrivelser av roller og ansvar. Rapporten om kvalitet i offisiell statistikk for 2023 viser at etterlevelsen av kvalitetskravene er forbedret siden forrige kvalitetsrapport. Samtidig peker den på områder der det er rom for forbedring. Rapporten følges opp av tiltak blant produsentene av offisiell statistikk.

På informasjonssikkerhetsområdet har SSB etablert et eget styringssystem som bygger på ISO27001/2-standarden. Det gjenstår fortsatt noe arbeid med å implementere styringssystemet i alle deler av virksomheten. Arbeidet med sikkerhet og beredskap er for øvrig beskrevet i del 4.4.

Risikostyring er en forutsetning for god styring og internkontroll. Opplegget for overordnet risikovurdering i SSB er i tråd med føringene fra Finansdepartementet.

4.4. Sikkerhet og beredskap

SSB har en rekke systemer som er kritiske for produksjonen av statistikk og store mengder data som må beskyttes. Over tid, og i takt med raske teknologiske endringer og et trusselbilde i stadig endring, har SSB opplevd en økning i både sikkerhetshendelser og meldte avvik. Informasjonssikkerhet er derfor et prioritert område, og vi jobber kontinuerlig med å forbedre rutiner, systemer og kompetanse.

I 2023 har SSB håndtert flere hendelser og avvik, de fleste av lav alvorlighetsgrad. Tre saker har blitt meldt til Datatilsynet, som har avsluttet alle sakene. De mest alvorlige hendelsene har vært en feil i tilgangsstyringen i intern sikker sone for statistikkproduksjon, tjenestenektangrep (forsøk på å gjøre ssb.no utilgjengelig), og aktiv utnyttelse av en null-dags sårbarhet (sikkerhetshull fra leverandør). Disse sakene har blitt tett fulgt opp, men de har ikke ført til nevneverdig utilgjengelighet i SSBs tjenester, eller at sensitive data har kommet på avveie. Tjenestenektangrepene førte imidlertid til at enkelte statistikkpubliseringer ble utsatt.

Som en del av arbeidet med å styrke sikkerheten samarbeider SSB med eksterne fagmiljøer, og det gjennomføres ulike tiltak for å avdekke sårbarheter og forbedringsområder. Resultatene av dette arbeidet indikerer at den tekniske sikringen av SSBs IT-systemer var på et godt nivå i 2023. Det er imidlertid avdekket enkelte organisatoriske og prosessuelle svakheter knyttet til oppfølging av tiltak, og SSB jobber løpende med å utbedre dette.

Det ble gjennomført to beredskapsøvelser i løpet av året. Begge var skrivebordsøvelser og omhandlet informasjonssikkerhet og bortfall av tjenester. Den ene øvelsen ble gjennomført sammen med Finansdepartementet og de øvrige underliggende etatene.

I annet halvår av 2023 startet SSB et arbeid med tilknytning til Nasjonalt begrenset nett (NBR). Dette vil slutføres på nyåret 2024.

4.5. Personalmessige forhold¹⁹

Antall ansatte og antall årsverk

Antallet ansatte i SSB økte fra 837 i 2022 til 861 i 2023. I Oslo økte antallet ansatte med 17, mens antallet ansatte i Kongsvinger økte med syv. Antallet avtalte årsverk i 2023 var 838, mot 813 i 2022. Antallet utførte årsverk økte med ti.

Det er ikke én enkelt årsak til økningen i antallet ansatte og antallet årsverk. Utviklingen skyldes blant annet tilsetninger for å gjennomføre eksternt finansierte oppdrag, tilsetninger på grunn av sykefravær og fødselspermisjoner, samt tilsetninger for å kunne gjennomføre overgang til Dapla parallelt med ordinær drift. Flere av tilsetningene er midlertidige, I tillegg kommer styrking av enkeltområder, eksempelvis personvern/konfidensialitet, modellarbeid, og deling av data. Over tid har SSB hatt en nedgang i antall ansatte. I perioden 2013–2023 er antallet ansatte redusert med 51.

¹⁹ Kilde til personal og sykefraværstall er SAP.

Tabell 4.1 Antall ansatte og avtalte årsverk per 31.12.2022 og 31.12.2023 (ekskl. intervjuere)

	Antall ansatte		Antall avtalte årsverk	
	2022	2023	2022	2023
Kongsvinger	304	311	298	303
Oslo	533	550	515	535
Totalt	837	861	813	838

Tabell 4.2 Utførte årsverk per 31.12.2022 og 31.12.2023

	2022	2023
Utførte årsverk, ekskl. intervjuere	761 ²⁰	771
Utførte årsverk, intervjuere	47	50
Utførte årsverk, totalt	808 ²⁰	821

Lokalisering av ansatte²¹

I 2023 var 36,1 % av de ansatte lokalisert i Kongsvinger og 63,9 % i Oslo. Andelen utførte årsverk i Kongsvinger utgjorde 35,8 % av alle årsverk.

Tabell 4.3 Antall og andel ansatte lokalisert i Oslo og i Kongsvinger

	Kongsvinger	Oslo	Totalt
Antall	311	550	861
Andel	36,1 %	63,9 %	100,0 %

Tabell 4.4 Antall og andel utførte årsverk lokalisert i Oslo og i Kongsvinger

	Kongsvinger	Oslo	Totalt
Antall	276	495	771
Andel	35,8 %	64,2 %	100,0 %

Kjønns sammensetning

SSB har en relativt jevn kjønnsbalanse, med en noe lavere andel kvinner enn menn.

Tabell 4.5 Kjønns sammensetning per 31.12.22 og 31.12.23

	2022		2023	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Kvinner	397	47,4 %	395	45,9 %
Menn	440	52,6 %	466	54,1 %

Sykefravær og arbeidsmiljø

Sykefraværet i 2023 var på 4,6 prosent. Dette er en økning fra unntaksårene 2020 og 2021, men tilnærmet likt sykefraværene i årene før koronapandemien. Måltallet for sykefraværet er satt til 4,4 prosent.

Tabell 4.6 Sykefravær i 2022 og 2023

	2022	2023
Kvinner	6,0	6,0
Menn	3,1	3,5
Totalt	4,4	4,6

²⁰ Avrunding i årsrapporten for 2022 er korrigert.

²¹ Alle ansatte registreres med Kongsvinger eller Oslo som arbeidssted, også ansatte som har avtale om permanent fjernarbeid. Det avklares med leder i hvert enkelt tilfelle hvilken lokasjon som er mest naturlig å plassere dem på.

For å forebygge sykefravær jobber SSB systematisk med å opprettholde et godt arbeidsmiljø. I 2023 ble arbeidsmiljøet i SSB kartlagt gjennom Medarbeiderundersøkelsen i staten (MUST), som er utviklet av Statens arbeidsmiljøinstitutt. Resultatene viser at SSB i snitt skårer bedre på de aller fleste områder enn de andre statlige virksomhetene som har gjennomført undersøkelsen.

Som et forebyggende helse- og arbeidsmiljøtiltak gis ansatte mulighet til en time trening i arbeidstiden per uke. Videre får alle nyansatte tilbud om ergonomisk gjennomgang med bedriftsfysioterapeut, og bedriftshelsetjenesten gjennomfører ergonomisk tilpasning for alle som har behov for dette. Gravide ansatte tilbys samtale med bedriftsjordmor. I 2023 er det også gjennomført et HMS-modulkurs for ledere om kommunikasjon og dialog med medarbeidere.

Turnover

70 medarbeidere sluttet eller gikk ut i ulønnet permisjon i 2023, noe som gir en turnover på 8,2 prosent. Dette er en nedgang fra en turnover på 10,8 prosent i 2022. Nedgangen skyldes en kombinasjon av at færre ansatte sluttet eller gikk ut i ulønnet permisjon, og at det totale antallet ansatte økte i 2023.

Alle som slutter i sin faste stilling, får tilbud om å svare på en anonym sluttundersøkelse. I 2023 var ønske om nye impulser, lønnsforhold og faglig utvikling årsaker til at medarbeidere sluttet. SSB vil følge med på utviklingen i 2024.

Tabell 4.7 Turnover i 2022 og 2023

	2022	2023
Turnover	10,8 %	8,2 %

Kompetansesituasjon

I 2023 var det i hovedsak god søkning til utlyste stillinger både i Oslo og Kongsvinger. Antall søkere er fortsatt noe høyere til stillinger i Oslo, og det er variasjoner mellom fagområdene.

Arbeidsmarkedet har vært stramt et par år, men utover i 2023 økte antallet søkere til utlyste stillinger, og færre stillinger måtte trekkes på grunn av begrenset søkergrunnlag. For å kunne tiltrekke og rekruttere ønsket kompetanse har SSB satt i gang ulike profileringstiltak.

Rekruttering innen IT-utvikling vurderes fortsatt å være utfordrende, og spesielt gjelder dette seniorutviklere. Søkertilfanget til denne typen stillinger økte imidlertid gjennom året. For å sikre et tilstrekkelig høyt antall søkere til stillinger innenfor IT-utvikling, hvor det er relativ knapphet og stor konkurranse mellom arbeidsgivere, har SSB fortsatt med å lyse ut enkelte stillinger med arbeidssted i hele landet, og i noen tilfeller også inngått avtaler om fjernarbeid for medarbeidere som allerede er tilsatt (jf. del 4.7).

Kompetanseutviklingen har fulgt planene for omlegging til ny dataplattform, Dapla. Det er opprettet ressurs- og støtteam i flere avdelinger for tilpasset kollegaopplæring. Flere medarbeidere deltar på eksterne kurs, og det er etablert faste møteplasser for erfaringsutveksling. Det målrettede kompetansearbeidet har gitt resultater. Fra januar 2023 til januar 2024 økte andelen medarbeidere i statistikkavdelingene med høy kompetanse på kodespråket Python, som er sentralt for statistikkproduksjonen på Dapla, fra 14 til 24 prosent.

SSB jobber i tillegg med kompetanseutvikling på andre områder. I 2023 har dette blant annet skjedd gjennom medarbeiderutviklingsprogrammet (jf. del 4.1) og ulike samlinger for ledere. Det er også etablert et miljø for å bygge kompetanse på bruk av kunstig intelligens (jf. del 4.1).

Fremtidige lokaler for SSB i Kongsvinger

I løpet av sommeren 2025 skal SSB flytte til et nytt kontorbygg i Kongsvinger. Arbeidet med å forberede flyttingen er i gang. Blant annet er en rom- og funksjonsplan ferdigstilt, og det er gjennomført en pilot på nytt arbeidsplasskonsept som alle ansatte i Kongsvinger har fått mulighet til å teste.

4.6. Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonen hadde ikke merknader til SSBs regnskap for 2022.

4.7. Oppfølging av fellesføringer for 2023

Bruk av lærlinger

SSB er tilknyttet Opplæringskontoret Innlandet, og har i løpet av 2023 hatt tre lærlinger innen lærefagene dataelektronikk og IT-drift, to i Kongsvinger og én i Oslo. Dette antallet vil opprettholdes i 2024, mens målet for 2025 og 2026 er å øke antallet lærlinger. Aktuelle fag er IT-utvikling, service og administrasjon, samt mediedesign og medieteknikk.

SSB har et samarbeid med Universitetet i Oslo om å være vertskap for praksisstudenter innenfor samfunnsøkonomi. I 2023 hadde åtte studenter praksisperiode hos SSB. I tillegg er et samarbeid med Universitetet i Bergen om å ta inn praksisstudenter innen bærekraft under planlegging.

Konsulentbruk

I 2023 brukte SSB 24,7 millioner kroner på kjøp av konsulenttjenester, jf. note 5. 21,5 millioner kroner gikk til konsulenttjenester innen IT-utvikling, i hovedsak for å opprettholde nødvendig framdrift i arbeidet med omlegging av statistikkproduksjonen til ny dataplattform og arbeidet med omlegging til Altinn 3. Bruken av konsulenttjenester innen IT-utvikling er midlertidig.

I tillegg ble det brukt 5,4 millioner kroner til kjøp av andre fremmede tjenester. 1,5 millioner kroner har gått til rådgivningstjenester fra Statsbygg, i forbindelse med at SSB skal flytte inn i nytt kontorbygg i Kongsvinger i 2025.

Til sammen 5,3 millioner kroner ble brukt på konsulentbistand for eksternt finansiert oppdrag, som arbeidet med ny rapporteringsløsning for kommunalt barnevern og internasjonalt utviklings-samarbeid.

SSB har ikke kjøpt tjenester innen kommunikasjonsrådgivning i 2023.

Desentralisert arbeid

SSB har siden 2021 kunngjort utvalgte stillinger med mulighet for fast fjernarbeid, og antallet slike utlysninger har økt. Totalt 12 stillingsutlysninger ble i 2023 kunngjort med denne muligheten, og to medarbeidere ble ansatt med avtale om fast fjernarbeid. For å sikre at vi får tilstrekkelig høyt antall søkere til stillinger på områder med relativ knapphet og stor konkurranse mellom arbeidsgivere, vil SSB fortsette å utlyse enkelte stillinger med mulighet for fast fjernarbeid. I noen tilfeller inngås også avtaler om fjernarbeid for medarbeidere som allerede er tilsatt for å kunne beholde kompetanse.

SSB har i tillegg om lag 80 intervjuere som jobber fra permanent hjemmekontor rundt omkring i landet.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Brukernes forventninger til SSBs produkter og tjenester blir stadig høyere, samtidig går den teknologiske utviklingen raskt og trusselbildet på informasjonssikkerhetsområdet er blitt mer komplekst. Dette gjør at vi må bruke mer ressurser på digital utvikling, informasjonssikkerhet og formidling. For SSB, som sentral statistikkmyndighet, vil videreutvikling av det norske statistikksystemet også være en viktig og ressurskrevende oppgave i årene framover.

5.1. Utvikling og effektivisering

De siste årene har SSB fått nye oppgaver og økt ansvar, samtidig er omgivelsene i kontinuerlig endring. For å nå de overordnede målene, innenfor stramme budsjetttrammer, må SSB derfor hele tiden arbeide for å utvikle og effektivisere virksomheten. Dette krever tydelige prioriteringer, kompetanseutvikling og god ledelse.

I SSBs langtidspan for perioden 2024–2026 har vi valgt å rette en særskilt innsats mot tre av delmålene hvor utviklingsmulighetene vurderes som størst:

- Vi skal sørge for at våre produkter og tjenester er tilpasset ulike målgrupper
- Vi skal sørge for effektiv innhenting, bruk og deling av data
- Befolkningen skal ha tillit til at SSB behandler data og informasjon konfidensielt og sikkert

Omlegging av statistikkproduksjonen

Å etablere statistikkproduksjonen på den nye skybaserte dataplattformen, Dapla, er det viktigste tiltaket for forbedring og effektivisering i SSB, og en forutsetning for at SSB skal kunne fortsette å være en fremtidsrettet produsent av offisiell statistikk. Plattformen legger til rette for mer effektiv innhenting, bruk og deling av data, og gir bedre oversikt og kunnskap om dataene SSB besitter. Dette vil bidra til mer effektive arbeidsprosesser, til lavere oppgavebyrde for næringslivet og personer, og bedre produkter og tjenester for brukerne.

Omleggingsarbeidet er omfattende og strekker seg fram mot 2030. Produksjonsløp for nær 300 statistikker skal bygges på nytt. På samme tid skal statistikkene publiseres som normalt, og gamle og nye systemer må driftes parallelt. Overgangen krever også at det bygges kompetanse på nye programmeringsspråk og arbeidsverktøy. Å rekruttere, utvikle og beholde kompetente og motiverte ledere og medarbeidere vil derfor fortsatt være viktig. For å få frigjort tilstrekkelig med tid til utviklingsarbeid og kompetanseheving, må SSB gjøre avveininger mellom å opprettholde statistikkproduksjonen på dagens nivå og å holde ønsket tempo i utviklingsarbeidet.

Informasjonssikkerhet og tillit

Informasjonssikkerhet er et område som i stor grad preges av endringer, både i trusselbilde og teknologi. Ettersom truslene blir stadig flere og mer sofistikerte, må SSB øke ressursinnsatsen innenfor sikkerhetsarbeidet, og videreutvikle både systemer og kompetanse. Vi må i tillegg styrke systematikken i oppfølgingen og dokumentasjonen av tiltak.

Nye datakilder og en økende mengde data reiser også problemstillinger knyttet til informasjonssikkerhet og personvern. Teknologit utviklingen har gjort det mulig å fremskaffe og analysere data på måter som vil gi bedre innsikt og et mer presist faktagrunnlag for beslutningstakere, men på måter som kan utfordre personvernet. SSB skal ha gode og transparente systemer for å ivareta konfidensielle opplysninger, og vi skal sikre at publiserte statistikker ikke inneholder identifiserbar informasjon. Vi må også være åpne om metodebruk, samt nytte og kostnader ved nye datakilder.

For at personer og virksomheter skal ville oppgi opplysninger til statistikkformål, er det avgjørende at de har tillit til SSB. En forutsetning for denne tilliten er at SSB behandler data konfidensielt og sikkert, at feil oppdages og meldes raskt, og at vi har en kultur der vi er åpne om feil og bruker dem som grunnlag for læring og forbedring. Undersøkelser, tilbakemeldinger og ikke minst bruk av statistikk fra SSB vitner om høy tillit til produktene våre, og til SSB som institusjon. Likevel er det stadig mer utfordrende å få respondenter til å svare på spørreundersøkelser. Det blir også stilt spørsmål ved vårt behov for data og ved hvilken rolle SSB har, og skal ha. Dette kan tyde på at vi har undervurdert betydningen av at befolkningen har kunnskap om SSBs rolle og samfunnsoppdraget, og at vi må rette en større innsats mot å sikre at respondenter og andre viktige interessenter har denne kunnskapen.

Kunstig intelligens

Utvikling og bruk av kunstig intelligens (KI) skjer i et raskt tempo og i økende omfang i alle deler av samfunnet, og SSB forventer at KI vil spille en stadig større rolle i produksjonen og formidlingen av statistikk. Det er for tidlig å overskue hvilke konsekvenser bruk av KI vil ha for SSB, men vi har identifisert flere områder der vi kan dra nytte av slik teknologi. Blant annet kan offisiell statistikk gjøres lettere tilgjengelig, og formidlingen kan bli mer brukervennlig gjennom interaktive grensesnitt basert på KI. Videre kan metoder basert på KI tas i bruk i selve produksjonen av statistikk. Teknologien gjør det mulig å forbedre og effektivisere både innsamling, editering og analyse av data. I tillegg kan KI være et effektivt arbeidsverktøy i koding og tekstproduksjon.

Selv om potensialet er stort, er det en del risikoer knyttet til bruken av KI, og særlig bruken av kommersielle KI-assistenter. For eksempel kan det være problemer knyttet til å verifisere om resultater er korrekte, samt usikkerhet rundt opphavsrett og hvordan informasjon som legges inn kan bli brukt videre. SSB ser på mulighetene til å utvikle egne KI-assistenter, slik at ansatte kan ha tilgang til trygge løsninger.

Innhenting av data

De kommende årene vil utfasing av Altinn II og overgang til Altinn 3 være viktig for å forbedre SSBs datainnsamling fra næringslivet. Dette er et omfattende arbeid, hvor over 120 av SSBs tjenester i dagens løsning skal reetableres på ny plattform. På sikt forventes overgangen til Altinn 3 å gi økt grad av selvbetjening, universelt utformede og moderne skjemagrensesnitt, og mer effektiv skjema utvikling og -forvaltning. SSBs arbeid inngår i et større program, som er ledet av Digitaliseringsdirektoratet. For å lykkes med gjennomføringen av programmet, er det behov for ekstra midler.

Deling av data

SSB sine data er en svært etterspurt kilde for forskning og analyse, både blant forskere og i forvaltningen, og behovet for å gjenbruke data på en rask og effektiv måte blir stadig større. For å møte brukernes og samfunnets behov og forventninger, vil en viktig oppgave for SSB framover være å videreutvikle tjenestene for tilgjengeliggjøring av data. Dette omfatter blant annet videreutvikling av microdata.no, videreutvikling av Statistikkbanken slik at den kan bli en plattform for å finne, forstå og dele innsikt fra offisiell statistikk fra alle produsenter, samt utvikling av bedre søknads-, saksbehandlings- og delingstjenester for datatilgang etter statistikklovens § 14.

Et medielandskap i endring

Med framveksten av ny teknologi og nye medier, er konkurransen om brukernes oppmerksomhet blitt større. De redaktørstyrte mediene har vært, og er fortsatt, de viktigste viderefremidlerne av SSBs tall. Deres troverdighet og evne til å nå yngre brukere er imidlertid under stort press. Mange aktører ser verdien av å presentere sin versjon av samfunnsutviklingen, og det er blitt lettere for

andre å tilby produkter som kan ligne på offisiell statistikk. Formidlingen skjer dessuten raskere. Informasjonsmangfoldet gir mulighet for kunnskap til flere, men det kan være vanskelig å vite kvaliteten på analysene som formidles, og å skille informasjon fra desinformasjon. Denne utviklingen stiller nye og høye krav til formidlingen av statistikk, forskning og analyse som SSB er nødt til å møte om vi skal fortsette å være en relevant faktaleverandør.

SSB Kongsvinger

For SSB er det viktig å videreutvikle kompetansemiljøet som er etablert i Kongsvinger. I 2025 skal vi flytte inn i et nytt bygg sentralt i byen. SSB har som mål at det nye bygget skal bidra til å opprettholde et godt arbeidsmiljø og stimulere til nye arbeidsformer, i tillegg ønsker vi å synliggjøre SSBs betydning og tilstedeværelse i Kongsvinger. Samtidig innebærer flyttingen betydelige merkostnader knyttet til inventar, utstyr og selve flytteprosessen, noe som vil gi mindre rom for å prioritere midler til utviklingsarbeid.

5.2. Videreutvikling av det norske statistikksystemet

Et nytt program for offisiell statistikk for perioden 2024–2027 ble vedtatt av Kongen i statsråd 15. desember 2023. Statistikkprogrammet angir hvilke statistikkområder som dekkes i programperioden, og hvilke offentlige myndigheter som er ansvarlige for statistikkene. Det skal være framoverskuende, og inneholder derfor en rekke utviklingstiltak. Det er en viss usikkerhet rundt framtidige statistikkbehov, datatilgang og finansiering, og dette tar programmet høyde for. SSB og andre ansvarlige statistikkprodusenter vil vurdere behovet for satsingsforslag for de gjenværende årene i programperioden i den ordinære statsbudsjettprosessen. Utviklingen av programmet og økningen i antallet produsenter av offisiell statistikk, medfører i tillegg behov for økt ressursinnsats i koordinerings og kvalitetsarbeidet som SSB har ansvar for.

Rapporten fra Eurostats fagfellevurdering (peer review) gir også retning for SSBs virksomhet og utviklingen av det norske statistikksystemet framover. SSB og de fire andre myndighetene som ble vurdert har utarbeidet en flerårig tiltaksplan for å følge opp anbefalingene i rapporten. Det skal rapporteres årlig om status til Eurostat fra 2024 og ut 2027.

6. Årsregnskap

6.1. Ledelseskommentar

Statistisk sentralbyrå (SSB) er et bruttobudsjettet forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet. Avvik fra rundskriv 101, punkt 5.1.1 kontogruppe 70-72 er forklart i innledning til kapittel 6.2 samt note 7, 9 og 11.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av SSBs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Årsregnskapet inneholder oppstilling av bevilgningsrapportering, artskontorrapportering og oppstilling av virksomhetsregnskapet.

Vurdering av vesentlige forhold

Bevilgningsrapportering

Den samlede tildelingen til SSB over kapittel 1620 var på 1 009 millioner kroner i 2023, inkludert overføringer fra 2022. Dette er en økning på 68 millioner kroner fra 2022.

Tildelingen over kapittel 1620 post 01 var 62,7 millioner kroner høyere i 2023 enn året før. Om lag halvparten av økningen skyldes at midler til produksjon av offisiell statistikk er rammeoverført. Tidligere fikk SSB disse midlene som oppdragsinntekter og tilskudd. Øvrig økning skyldes i hovedsak lønns- og prisjustering.

SSB har et mindreforbruk på post 01 på 9,5 millioner kroner. SSB søker om å få overført mindreforbruket til 2024.

SSB mottok 226,4 millioner kroner i innbetalinger for eksternt finansierte oppdrag og tilskudd. Dette er 3,6 millioner kroner høyere enn inntektsbevilgningen på kapittel 4620 post 02. Hovedårsaken til merinntekten er forskuddsinnbetalinger for arbeid som skal utføres i 2024.

Et mindreforbruk på kapittel 1620 post 21 på 12 millioner kroner skyldes forskuddsbetalinger for eksternt finansierte oppdrag og tilskudd som avsluttes i 2024.

Artskontorrapportering

Driftsinntekter er redusert med 58,7 millioner kroner fra 2022. Dette skyldes til dels, og som nevnt over, at midler til produksjon av offisiell statistikk er overført til SSBs ordinære driftsbevilgning. Sammenlignet med 2022 er forskuddsinnbetalinger og omfang av eksternt finansierte oppdrag og tilskudd tilbake på et normalt nivå.

I 2023 ble det utbetalt 749,3 millioner kroner i lønn og sosiale utgifter, en økning på 55 millioner kroner. Andre utbetalinger til drift var på 231,5 millioner kroner, som er 22,5 millioner kroner høyere enn i 2022. Se nærmere omtale under Virksomhetsregnskapet (SRS).

Virksomhetsregnskapet (SRS)

Inntekter fra eksternt finansierte oppdrag, tilskudd og andre driftsinntekter er redusert med 20 millioner kroner fra foregående år. Hovedårsaken er rammeoverføring av midler til produksjon av offisiell statistikk. Omfang av eksternt finansierte oppdrag til tilbake til et normalnivå sammenlignet med 2022.

Samlede lønnskostnader utgjorde 760,6 millioner kroner i 2023. Lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift økte med 55,5 millioner kroner. Økningen skyldes i hovedsak lønnsoppgjøret. I tillegg kommer enkelte nytilsetninger, jf. note 2 og del 4.5, og lavere turnover. Intervjustaben økte på grunn av større periodiske undersøkelser.

Pensjonskostnadene økte med 10,9 millioner kroner som følge av høyere premiesats sammenlignet med året før.

Andre driftskostnader utgjorde 228,7 millioner kroner, og økte med 19,3 millioner kroner fra 2022. Hovedårsaken til økningen er prisvekst og svak kronekurs. I tillegg økte kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester med 3,9 millioner kroner. I påvente av faste ansettelser er det benyttet ekstern bistand til arbeid med overgang til ny dataplattform for statistikkproduksjon (Dapla).

Virksomhetsregnskapet inneholder også avsetninger for lønnskostnader og andre driftskostnader som er foretatt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Ytterligere forklaringer til virksomhetsregnskapet finnes i notene.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for SSB. Deres vurdering av regnskapet vil framgå av revisjonsberetningen vi forventer å motta i mai 2024.

Oslo/Kongsvinger 15. mars 2024

Geir Axelsen
Administrerende direktør

6.2. Årsregnskap

SSB har en langvarig praksis for bokføring og periodisering av inntekter for egne oppdrag og tilskudd. Praksis omfatter også inntekter og tilskudd for prosjekter hvor SSB er prosjektleder for samarbeidsprosjekter. Mottatte forskuddsbetalinger er unntatt kontantprinsippet, og skal føres mot mellomværende med staten, jf. rundskriv R-101, kap. 5.1.1, unntak fra kontantprinsippet pkt. d. Årsregnskapet mangler føring av mottatte forskuddsbetalinger mot mellomværende med staten.

I prosjekter hvor SSB er prosjektleder for samarbeidsprosjekter er fordringer ført mot mellomværende uten mottatte forskuddsbetalinger. Fordringer er ikke omfattet av unntak fra kontantprinsippet som nevnt ovenfor.

I samråd med avdeling for forvaltning av økonomiregelverket i DFØ og Finansdepartementet, er det besluttet å ikke korrigere årsregnskapet. SSB vil avklare hvordan krav i rundskrivet kan oppfylles i regnskapet for 2024.

SSB vil søke Finansdepartementet om romertallsfullmakt i 2024 for føring av fordringer mot mellomværende med staten. Samarbeidsprosjektene finansieres i hovedsak av andre statlige virksomheter som Norad, NFR og EU, og risikoen for manglende finansiering anses som liten.

Prinsippnote til kontantregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

SSB er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen, og en nedre del som viser beholdninger SSB står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som SSB har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet SSB har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva SSB har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser SSB står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.23

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindre- utgift	Postert på avgitte belastnings- fullmakter	Avvik fra tildeling
1620	Statistisk sentralbyrå	01	Driftsutgifter	A, B	751 109 000	741 622 338	9 486 662		
1620	Statistisk sentralbyrå	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	252 969 000	240 969 648	11 999 352		
1620	Statistisk sentralbyrå	45	Større utstyrsanskaf- felses og vedlikehold	A, B	5 000 000	4 572 642	427 358		
0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter		0	1 805 283	-1 805 283		
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter		0	37 433 232			
Sum					1 009 078 000	1 026 403 143			

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt og mindre- inntekt(-)	Postert på avgitte belastnings- fullmakter	Avvik fra tildeling
4620	Statistisk sentralbyrå	02	OPPDRAKSINTEKTER		222 808 000	226 419 849	3 611 849		
4620	Statistisk sentralbyrå	85	TVANGSMULKT		10 000 000			13 294 617	-3 294 617
5309	Tilfeldige inntekter	29	YMSE		0	1 550 949			
5700	Folketrygdens inntekter	72	ARBEIDSGIVERAVGIFT		0	86 760 036			
Sum					232 808 000	314 730 834			
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						711 672 309			

Kapital- kontoer				
60077201	Norges Bank KK/ innbetalinger		298 084 411	
60077202	Norges Bank KK/ utbetalinger		-1 014 798 570	
716600	Endring i mellomværende med statskassen		5 041 851	
Sum rapportert			0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)	2023	2022	Endring
Mellomværende med 716600 statskassen	-63 038 956	-68 080 807	5 041 851

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
162001	32 878 000	718 231 000	751 109 000
162021	28 754 000	224 215 000	252 969 000
162045	1 173 000	3 827 000	5 000 000
	62 805 000	946 273 000	1 009 078 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindreutgift	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter/ mindreinntekter(-) iht. merinntekts- fullmakt	Sum grunnlag for overføring	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1620 01		9 486 662	9 486 662		9 486 662	9 486 662
1620 21						
/4620 02	Kan overføres	11 999 352	11 999 352	3 611 849	15 611 201	15 611 201
1620 45	Kan overføres	427 358	427 358		427 358	427 358

Avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)
4620 85	3 294 617	-13 294 617

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**Årlige budsjettfullmakter****Mottatt belastningsfullmakt fra Kommunal- og distriktsdepartementet**

SSB har mottatt belastningsfullmakt på 2,453 millioner kroner over kapittel 500 post 21 til videre utvikling og drift av indikatorplattformen på ssb.no. I 2023 er 1,8 millioner kroner benyttet.

Avgitte belastningsfullmakter til Statens innkrevingsentral

Statens innkrevingsentral krever inn tvangsmulkt på vegne av SSB på kapittel 4620 post 85. Inntektsbudsjettet for 2023 var på 10 millioner kroner. Inntekten avregnes direkte mot statskassen og disponeres ikke av SSB.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

SSB har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kapittel 1620 post 21 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 4620 post 02. Eventuell mer- eller mindreinntekt inkluderes ved beregning av overførbart beløp på post 21. Merinntekten skal også dekke eventuell merverdiavgift.

Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret

SSB har fullmakt til å inngå leieavtaler og kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. pkt. 2.3 i R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer i Kommunal- og moderniseringsdepartementets Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, sist endret 13. januar 2017. I 2023 har SSB inngått leieavtale med Bane NOR for nytt kontorlokale på Kongsvinger fra 2025.

Fullmakter delegert Finansdepartementet som SSB søker om samtykke til å benytte**Stikkordet «kan overføres»**

Bevilgningen på kapittel 1620 post 21 og post 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Ubrukte midler kan overføres dersom beløpet ikke overstiger bevilgningen for de to foregående budsjettårene.

Mulig overførbart beløp

SSB søker Finansdepartementet om overføring av 25,5 millioner kroner.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall SSB har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. SSB har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorapporteringen med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorapporteringen *Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen* bokførte tall fra SSBs kontospesifikasjon i kolonnen *Spesifisering av bokført avregning med statskassen*. Notene viser forskjellen mellom beløp SSB har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i SSBs kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto), og beløp SSB har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet, og som inngår i mellomværendet med statskassen.

SSB har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2023

	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	100 143 066	130 091 308
Salgs- og leieinnbetalinger	125 002 901	152 384 965
Andre innbetalinger	1 273 882	2 605 482
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	<i>226 419 849</i>	<i>285 081 754</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	749 251 359	694 281 705
Andre utbetalinger til drift	231 462 737	208 953 704
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	<i>980 714 096</i>	<i>903 235 409</i>
Netto rapporterte driftsutgifter	754 294 246	618 153 655
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	301 011	91 751
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	<i>301 011</i>	<i>91 751</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	8 337 279	10 383 796
Utbetaling av finansutgifter	219 548	145 401
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	<i>8 556 827</i>	<i>10 529 197</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	8 255 816	10 437 447
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	1 550 949	1 142 286
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	86 760 036	79 094 212
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	37 433 232	34 793 365
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	<i>-50 877 753</i>	<i>-45 443 133</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	711 672 309	583 147 968

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer på ansatte	309 739	84 188
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-28 397 870	-25 170 760
Skyldige offentlige avgifter	-9 888 134	-17 657 771
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-25 467 442	-21 497 723
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	42 658	75 705
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-617 451	-2 807 028 ²²
Sum mellomværende med statskassen	-64 018 500	-66 973 389

Sum mellomværende med statskassen avviker fra det som er rapportert i statsregnskapet og bevilgningsregnskapet, jf. omtale av avvik mot R-101 i innledning til kapittel 6.2, note 7B, 9 og 11.

²² Årsrapport for 2022 inneholdt feil beløp for differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger pr. 31.12.2022. Beløpet er justert med 422 104 kroner sammenlignet med årsrapport for 2022.

Prinsippnote til virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

SSB resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 la SPK om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler SSB en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er oppdatert når det gjelder medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

SSB har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler, og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av SSB. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på tre år eller mer. SSB har definert betydelige eiendeler som eiendeler med anskaffelseskost på 30 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på tre år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

SSB har valgt å kostnadsføre utgifter ved bruk av egne ansatte til utvikling av programvare, jf. endringer i de statlige regnskapsstandardene fastsatt per desember 2018. Programvare som ble utviklet før 2018 ligger i balansen og avskrives regelmessig.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler / langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og framgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	766 541 118	662 684 758
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	106 939 479	119 574 052
Salgs- og leieinntekter	1	133 551 558	140 466 588
Andre driftsinntekter	1	1 385 562	1 787 881
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>1 008 417 716</i>	<i>924 513 278</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	760 642 999	695 088 690
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	19 200 409	20 063 824
Andre driftskostnader	5	228 655 870	209 309 716
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>1 008 499 277</i>	<i>924 462 230</i>
Driftsresultat		-81 561	51 048
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	301 011	91 751
Finanskostnader	6	219 450	142 799
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>81 561</i>	<i>-51 048</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	25 791 287	31 253 400
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>25 791 287</i>	<i>31 253 400</i>
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	4	106 439	134 792
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	20 030 203	25 402 867
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>20 136 642</i>	<i>25 537 658</i>
III Finansielle anleggsmidler			
		0	0
Sum anleggsmidler		45 927 929	56 791 059
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	8	9 325 453	3 855 717
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	9	23 452 606	24 799 333
Andre fordringer	10	25 210 801	23 954 994
<i>Sum fordringer</i>		<i>57 988 859</i>	<i>52 610 043</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
		0	0
Sum omløpsmidler		57 988 859	52 610 043
Sum eiendeler drift		103 916 789	109 401 102
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
		0	0
Sum eiendeler		103 916 789	109 401 102

	Note	31.12.2023	31.12.2022
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapsital		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-120 722 516	-121 937 302
<i>Sum avregninger</i>		-120 722 516	-121 937 302
Sum statens kapital		-120 722 516	-121 937 302
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		28 316 333	25 702 961
Skyldig skattetrekk		28 397 870	25 170 760
Skyldige offentlige avgifter		22 611 714	29 370 773
Avsatte feriepenger		67 190 480	61 806 447
Mottatt forskuddsbetaling	9	42 389 468	54 120 430
Annen kortsiktig gjeld	11	35 733 440	35 167 032
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		224 639 305	231 338 404
Sum gjeld		224 639 305	231 338 404
Sum statens kapital og gjeld drift		103 916 789	109 401 102
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		103 916 789	109 401 102

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2023	31.12.2022
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	766 541 118	662 684 758
<i>Sum inntekt fra bevilgninger</i>	<i>766 541 118</i>	<i>662 684 758</i>
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	24 997 501	27 398 943
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	57 203 856	80 886 233
Tilskudd fra EU	10 450 995	10 574 214
Andre tilskudd og overføringer	14 287 128	714 662
<i>Sum inntekt fra tilskudd og overføringer</i>	<i>106 939 479</i>	<i>119 574 052</i>
Inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt, avgiftspliktig	132 228 480	138 786 203
Salgsinntekt, avgiftsfri	1 037 121	1 374 180
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	285 957	306 205
<i>Sum salgs- og leieinntekter</i>	<i>133 551 558</i>	<i>140 466 588</i>
Andre driftsinntekter		
Andre driftsinntekter	1 385 562	1 787 881
<i>Sum andre driftsinntekter</i>	<i>1 385 562</i>	<i>1 787 881</i>
Sum driftsinntekter	1 008 417 716	924 513 278

*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null. For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

I 2023 ble 30,4 millioner kroner til produksjon av offisiell statistikk rammeoverført fra driftsinntekter på kapittel 4620 post 02 til kapittel 1620 post 01.

Inntekter fra tilskudd og overføringer er redusert med 12,6 millioner kroner. Rammeoverføringen av midler til offisiell statistikk er hovedårsaken til at inntekter fra tilskudd fra andre statlige virksomheter gikk ned med 23,7 millioner kroner sammenlignet med 2022. Periodisering av mottatte inntekter for arbeid som er påbegynt og skal ferdigstilles neste år, jf. note 9, er hovedårsaken til økningen i andre tilskudd og overføringer på 13,6 millioner kroner. Arbeidet med PIAAC-undersøkelsen er hovedårsaken til økningen i periodisering.

Salgs- og leieinntekter er redusert med 6,9 millioner kroner. Nedgangen skyldes i hovedsak rammeoverføringen av midler til produksjon av offisiell statistikk til kapittel 1620 post 01.

Samlet er inntekter fra eksternt finansierte oppdrag, tilskudd og andre driftsinntekter redusert med 20,0 millioner kroner fra forrige år.

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Lønn	560 701 708	518 874 176
Feriepenger	69 486 665	64 708 007
Arbeidsgiveravgift	88 057 938	79 153 306
Pensjonskostnader*	52 887 971	41 989 992
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-19 679 340	-19 266 680
Andre ytelser	9 188 056	9 629 890
Sum lønnskostnader	760 642 999	695 088 690

* Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 8,8 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 7,6 prosent.

	31.12.2023	31.12.2022
Antall utførte årsverk (eks intervjuere)	771	761
Antall utførte årsverk (intervjuere)	50	47

Lønnskostnadene økte samlet med 65,6 millioner kroner i 2023.

Lønnsoppjøret i 2023 ga en økning i de totale lønnskostnadene på 27,4 millioner kroner. Andre typer lønnsoppykk og vridning i ansattmassen mot høyere stillingskoder utgjorde 6 millioner kroner. Økt intervjuvirksomhet ga 5,1 millioner kroner i økte lønnskostnader til intervjuerne.

Avsetning for fleksitid økte med 1,8 millioner kroner.

Pensjonskostnadene økte med 10,9 millioner kroner fordi premiesatsen og lønnsmassen var høyere enn året før. Fem prosent ekstra arbeidsgiveravgift for lønn over 750 000 kroner i 2023 utgjorde 1,7 millioner kroner i økte kostnader.

Antall utførte årsverk økte med ti fra 2022 til 2023. Dette ga også økte lønnskostnader, jf. omtale i kapittel 4.5.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	132 104 529	132 104 529
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>132 104 529</i>	<i>132 104 529</i>
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	100 851 129	100 851 129
Ordinære avskrivninger i året	5 462 113	5 462 113
Balanseført verdi 31.12.2023	25 791 287	25 791 287

Programvare og lignende rettigheter består i sin helhet av egenutviklet programvare.

Note 4 Varige driftsmidler

	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	10 418 655	129 805 391	140 224 046
Tilgang i året	0	8 337 279	8 337 279
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>10 418 655</i>	<i>138 142 670</i>	<i>148 561 326</i>
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	10 283 863	104 402 524	114 686 388
Ordinære avskrivninger i året	28 353	13 709 943	13 738 295
Balanseført verdi 31.12.2023	106 439	20 030 203	20 136 642

Gjenværende saldo på Maskiner og transportmidler inneholder selvkjørende gressklipper og el-sykler.

Driftsløsøre, inventar og verktøy består av inventar, samt data- og IKT-utstyr. Tilgang på 8,3 millioner kroner gjelder i hovedsak kjøp av nye bærbare pc-er, innkjøp av datalagringsplass samt nettverksutstyr.

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	65 897 937	61 988 754
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 179 109	1 058 977
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	11 108 766	9 318 042
Leie maskiner, inventar og lignende	35 663 460	31 354 474
Mindre utstyrsanskaffelser	2 853 262	2 750 148
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 528 408	1 521 015
Kjøp av konsulent tjenester	24 660 631	8 233 568
Kjøp av andre fremmede tjenester	5 423 943	17 969 423
Reiser og diett	21 316 631	17 297 526
Øvrige driftskostnader	59 023 722	57 817 788
Sum andre driftskostnader	228 655 870	209 309 716

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel				Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur-eiendeler	
Varighet inntil 1 år	23 206 645	313 253	553 857	673 267	24 747 023
Varighet 1-5 år	11 059 379	65 584 684	161 866		76 805 929
Kostnadsført leiebetaling for perioden	34 266 025	65 897 937	715 723	673 267	101 552 952

Husleie og andre kostnader til eiendom og lokaler

Husleieavtalene justeres årlig etter konsumprisindeksen, og kostnaden øker derfor fra år til år. Høyere strømpriser gjorde at andre kostnader til drift av eiendom og lokaler også økte sammenlignet med 2022.

Leie av maskiner, inventar og lignende

Generell prisøkning og svak kronekurs har bidratt til økte lisenskostnader. Økt bruk av skybasert dataplattform har også bidratt til økte lisenskostnader. Antallet og bruken av lisenser varierer noe fra år til år. I påvente av at alle SSBs statistikker er lagt over på ny skybasert dataplattform, vil det være behov for lisenser både til de gamle bakkesystemene og til de nye skybaserte løsningene.

Kjøp av konsulent tjenester

	31.12.2023	31.12.2022
Konsulent tjenester til juridisk bistand	401 206	157 896
Konsulent tjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger	21 477 573	6 828 306
Konsulent tjenester til rekruttering mv.	452 776	61 800
Konsulent tjenester til kommunikasjonsrådgiving, design mv.	102 642	963 512
Andre konsulent tjenester	2 226 434	222 054
Sum kjøp av konsulent tjenester	24 660 631	8 233 568

Rutine for bokføring av konsulent tjenester og kjøp av fremmede er oppdatert i tråd med veiledning til standard kontoplan i 2023. Dette har medført en økning i kjøp av konsulent tjenester og en reduksjon av kjøp av andre fremmede tjenester sammenlignet 2022.

Konsulent tjenester til utvikling av programvare og IKT-løsninger gjelder i hovedsak arbeidet med overgang til skybasert dataplattform for statistiskproduksjon (Dapla) og arbeidet med omlegging til Altinn 3. Bruken av konsulent tjenester innen IT-utvikling er midlertidig.

SSB har ikke kjøpt tjenester innen kommunikasjonsrådgivning i 2023. Regnskapsført beløp på 0,1 millioner kroner gjelder blant annet utvikling av programvare og IKT-løsninger.

Kjøp av andre konsulenttjenester omfatter hovedsakelig bistand til eksternt finansiert oppdrag, som arbeidet med ny rapporteringsløsning for kommunalt barnevern. Beløpet er etter avtale viderefakturert, jf. note 1.

Kjøp av andre fremmede tjenester

	31.12.2023	31.12.2022
Kjøp av tjeneste til løpende driftsoppgaver, IKT	555 306	661 531
Kjøp av lønns- og regnskapstjenester	91 696	225 127
Kjøp av andre fremmede tjenester	4 776 941	17 082 765
Sum kjøp av andre fremmede tjenester	5 423 943	17 969 423

Kjøp av andre fremmede tjenester omfatter teknisk bistand, oversettelser og tjenester som er viderefakturert for internasjonalt utviklingssamarbeid. Rådgivning fra Statsbygg, som bistår i arbeidet med nye kontorlokaler på Kongsvinger, er ført på kjøp av andre fremmede tjenester.

Reiser og diett

Kostnadsnivået i 2023 er redusert sammenlignet med tilsvarende kostnader før koronapandemien.

Øvrige driftskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Andre driftskostnader	3 810 633	5 252 168
Møter, seminarer og kurs	13 448 680	16 050 194
Ekstern datakraft, telefon, porto o.l.	18 970 905	19 644 133
EØS kontingent	22 793 504	16 871 293
Sum øvrige driftskostnader	59 023 722	57 817 788

Øvrige driftskostnader økte med 1,2 millioner kroner fra 2022, og skyldes blant annet:

- Gavekort deles ut for deltagelse i enkelte intervjuundersøkelser, og kostnadene varierer med hvilke undersøkelser som gjennomføres.
- Møter, seminarer og kurs er tilbake på tilsvarende nivå som før koronapandemien.
- EØS-kontingenten for Norges deltagelse i EUs statistiksamarbeid økte med 5,9 millioner. Dette skyldes at EU har tildelt flere tilskudd 2023, og at Norges andel av kostnadene har økt. Kostnaden økte også som følge av svak kronekurs.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Finansinntekter		
Valutagevinst (agio)	301 011	91 751
Sum finansinntekter	301 011	91 751
Finanskostnader		
Rentekostnad	6 653	24 408
Valutatap (disagio)	212 797	118 390
Sum finanskostnader	219 450	142 799

Både valutagevinst (agio) og valutatap (disagio) har økt sammenlignet med 2022 og skyldes vesentlig endring i kronekursen gjennom året.

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2023	31.12.2022	Endring
Avregnet med statskassen i balansen	-120 722 516	-121 937 302	1 214 786
Endring i avregnet med statskassen			
Konsernkontoer i Norges Bank			
- Konsernkonto utbetaling			-1 014 798 570
+ Konsernkonto innbetaling			298 084 411
Netto trekk konsernkonto			-716 714 160
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)			766 541 118
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-88 310 985
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			37 269 241
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>			-1 214 786
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen			-1 214 786

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023	31.12.2022	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	25 791 287		25 791 287
Varige driftsmidler	20 136 642		20 136 642
Sum	45 927 929	0	45 927 929
Finansielle anleggsmidler			
	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	9 325 453	0	9 325 453
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	23 452 606	0	23 452 606
Andre fordringer	25 210 801	309 739	24 901 062
Sum	57 988 859	309 739	57 679 121
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-28 316 333	0	-28 316 333
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-28 397 870	-30 651 191	2 253 321
Skyldige offentlige avgifter	-22 611 714	-9 888 134	-12 723 580
Avsatte feriepenger	-67 190 480	0	-67 190 480
Mottatt forskuddsbetaling	-42 389 468	0	-42 389 468
Annen kortsiktig gjeld	-35 733 440	-22 809 370	-12 924 069
Sum	-224 639 305	-63 348 695	-161 290 610
Sum	-120 722 516	-63 038 956	-57 683 560

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld. Det er et avvik mellom statsregnskapet og mellomværende med statsregnskapet, jf. omtale i note 9 og 11.

Note 8 Kundefordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	9 325 453	3 855 717
Sum kundefordringer	9 325 453	3 855 717

Saldo på konto for kundefordringer varierer fra år til år, og består av et begrenset antall ubetalte fakturaer. De fleste av disse fakturaene ble betalt i januar 2024.

Note 9 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling

Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)

	31.12.2023	31.12.2022
Forskning og analyse	15 015 741	15 666 553
Nærings- og miljøstatistikk	161 560	2 425 000
Person- og sosialstatistikk	4 428 154	3 371 466
Personundersøkelser	766 014	867 000
Økonomisk statistikk	2 378 860	2 144 925
Fellesfunksjoner	702 277	324 387
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	23 452 606	24 799 333

For eksternt finansierte oppdrag og tilskudd, der arbeid utføres inneværende år og fakturering er avtalt i kommende år, avsetter SSB for opptjent inntekt basert på rapportert fullføringsgrad. Endring i opptjent, ikke fakturerte inntekter fra 2022 må ses i sammenheng med driftsinntekter i note 1.

Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)

	31.12.2023	31.12.2022
Forskning og analyse	-18 082 821	-15 590 301
Nærings- og miljøstatistikk	-256 752	0
Person- og sosialstatistikk	-6 464 501	-6 399 610
Personundersøkelser	-7 646 253	-19 002 854
Økonomisk statistikk	-8 085 323	-12 717 866
Fellesfunksjoner	-1 853 819	-409 800
Sum mottatt forskuddsbetaling	-42 389 468	-54 120 430

Mottatt forskuddsbetaling gjelder eksternt finansierte oppdrag og tilskudd der arbeidet er igangsatt, og ferdigstilles kommende år. Beløpet er redusert med 11,7 mill. kroner sammenlignet med 2022. Hovedårsak er arbeid med PIAAC-undersøkelsen og prosjekter tilhørende internasjonalt utviklings samarbeid som er forskuddsbetalt. Forskuddsbetaling til fellesfunksjoner omfatter hovedsakelig forskuddsbetaling av tilskudd fra EU til metode og datainnsamling. Endringer i mottatte forskuddsbetalinger fra 2022 må ses i sammenheng med driftsinntekter i note 1.

SSB har en mangeårig praksis for bokføring av opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordringer) og mottatt forskuddsbetaling (gjeld). Både fordringer og gjeld er bokført som periodiseringer, uten tilhørende postering av gjeld mot mellomværende med staten. Inntekter (note 1) reflekterer inntekter for utført arbeid, uavhengig av når SSB får betalt for arbeidet. Artskontorrapporteringen viser innbetalinger, uavhengig av når arbeidet gjøres. Ved fullført kontrakt resultatføres eventuell gjenstående balanse for opptjent ikke fakturert inntekter og forskuddsbetalinger.

Mottatt forskuddsbetaling på 42,4 millioner kroner skulle vært bokført i kontantregnskapet pr. kontrakt, og avregnet mot mellomværende med staten (ref. endring i Rundskriv R-101 fra Finansdepartementet med virkning 1.1.2020). I samråd med avdeling for forvaltning av økonomiregelverket i DFØ og Finansdepartementet videreføres tidligere bokføringspraksis for 2023. SSB vil avklare hvordan krav i rundskrivet kan oppfylles for regnskapet for 2024.

Note 10 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Forskuddsbetalt lønn	13 030	-13 642
Reiseforskudd	30 065	-27 896
Personallån	266 644	125 725
Forskuddsbetalte leie	-3	0
Andre forskuddsbetalte kostnader	21 926 878	19 649 615
Andre fordringer	2 974 188	4 221 191
Sum andre kortsiktige fordringer	25 210 801	23 954 994

Forskuddsbetalt lønn og reiseforskudd hadde negativ saldo ved utgangen av 2022. Dette skyldes en feilpostering som er korrigert i 2023. Forskuddene på disse kontoene per 2023 er gjort opp i 2024.

Seks ansatte hadde personallån ved utgangen av året.

Andre forskuddsbetalte kostnader består hovedsakelig av periodisering av årlige lisenser og ekstern datakraft. Saldo inkluderer blant annet faktura for SAS-lisenser for perioden desember 2023 til desember 2024, hvor 5,6 millioner kroner er forskuddsbetalte kostnader for 2024.

Andre fordringer består av utestående krav på sykepenger og foreldrepenger. Det var et ekstraordinært høyt utestående beløp på slutten av 2022. Utestående beløp ved utgangen av 2023 er på nivå med tidligere år.

Note 11 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn	-42 658	-75 705
Annen gjeld til ansatte	33 888 411	30 806 935
Påløpte kostnader	1 889 959	2 454 261
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	617 451	1 134 924
Annen kortsiktig gjeld	-619 723	846 617
Sum annen kortsiktig gjeld	35 733 440	35 167 032

Skyldig lønn gjelder negativ netto fra lønssystemet, og posteringene vil korrigeres i 2024.

Annen gjeld til ansatte består i hovedsak av avsetning for fleksitid, overtid, reisetid til avspasering og skyldig påløpt lønn. Økningen på 3,08 millioner kroner sammenlignet med 2022 skyldes økt avsetning for fleksitid og avsetning for feriedager.

Påløpte kostnader er kostnader som gjelder 2023 der fakturaene mottas og blir bokført i 2024. Saldo på denne kontoen varierer fra år til år.

Avstemmingsdifferanser gjelder uidentifiserte innbetalinger mottatt på slutten av året. Antall og beløp varierer fra år til år. Alle innbetalingene er identifisert og ompostert i januar 2024.

Annen kortsiktig gjeld brukes til samarbeidsprosjekter hvor SSB er prosjektleder. Kontraktsfestede inntekter (annen kortsiktig gjeld) og bokførte inngående fakturaer (fordringer) bokføres her.

Etter avsluttet regnskap er SSB gjort oppmerksom på at fordringer per kontrakt ikke kan bokføres som annen kortsiktig gjeld, dersom det ikke er mottatt forskuddsinnbetaling som finansierer dette. Oppdragsgivere er primært Norges forskningsråd, Norad (UD) og EU. SSB anser risikoen for at finansiering bortfaller som liten, og vi har flere kontrakter hvor det er avtalt etterskuddsvis innbetaling. Mottatte fordringer skulle vært postert som en fordring inntil innbetaling er mottatt.

Samlet utgjør annen kortsiktig gjeld en fordring på 0,6 millioner kroner (i statsregnskapet er beløpet 1 million kroner). Ettersom annen kortsiktig gjeld avregnes mot mellomværende med staten, oppstår det et brudd mot regelverket når saldo utgjør en fordring. I 2024 vil SSB søke Finansdepartementet om romertallsfullmakt til å belaste fordringer mot mellomværende med staten.